

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondelke in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.347
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ekspoze ministra dr. Gosarja višek včerajšnje seje narodne skupščine.

Stanovanjski zakon sprejet. - Mogočen vtis dr. Gosarjevega govora.

r Belgrad, 28. oktobra. (Izv.) Na današnji popoldanski skupščinski seji je nar. skupščina s 170 proti 76 glasovom sprejela zakonski načrt o stanovanjih, ki ga je predložil minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar. Pri tej priliki so govorili samo Stjepan Radić, sam. dem. dr. Kostić in socialist Petijan. Minister za socialno politiko je podal ekspoze, ki je bil v vseh krogih sprejet z velikim odobravanjem in s katerim je pokazal veliko poznavanje vseh socialnih problemov. Ekspoze prinašamo v izveščku:

Minister dr. Gosar je v izčrpnem motiviranem poročilu k stanovanjskemu zakonu segel temu problemu prav do dna. Primitivni človek je živel in užival

naravo,

modernej pa se ločil od nje in se zaprl v mesta, industrijska središča, delavnice in zadušne trgovske lokale. Iz narode, toplega, solnca je postavljen med štiri zidove in tako mu je stanovanje postalo

najvažnejša življenjska potreba,

za katero izdaja na podlagi statistike petino, četrtino ali celo tretjino dohodka. Reakcija je tu. Odtod veliki moderni pokret, da človek svobodni čas preživi v naravi, da se v njej prerodi in ki, v kolikor ni pretrgan, skriva v sebi veliko smisel lastnega doma. Danes ni toliko važno vprašanje domov kot stanovanj.

Minister poudarja, da ima n. pr. osemurni delavnik samo tedaj kak smisel, če more delavec v prostem času delati kar hoče in to je le tedaj zopet mogoče, če ima delavec

lastni dom,

v katerem živi miselno in družabno čisto drugače kot proletarec, ki tudi v najhujši revoluciji nima ničesar izgubiti in se radi tega rad prodaja najprejratnejšim idejam. Minister zavrača posnemanje

dunajske občine,

ki je gradila kasarne in se zavzema za angleški, holandski in nemški vzgled, da se na periferiji mest grade kolonije delavskih in uradniških hiš. Realizacija vseh teh projektov je stvar bližnje bodočnosti. Da se vendar doseže, poudarja minister svojo znano misel, da

zidaj v prvi vrsti tisti, ki ima denar.

Druga misel pa je, da delodajalci, ki imajo zaposlenih več delavcev, se morajo brigati za to, da dobe

njihovi nastavljenici stanovanje.

Minister noče preobremenjevati naše industrije. Gotovo pa je, podčrtava, da imajo delodajalci poleg izplačevanja mezd še druge dolžnosti; kajti delavci in nastavljenici so v največji meri tisti, ki pripomorejo do dobička.

Minister se sklicuje na svojo naredbo iz leta 1920., ki se žal vključuje temu, da je pozneje dobila zakonsko veljavo za vso državo, pri nas ni realizirala, pač pa so ideje kopirali in izvedli Čehi. Danes za tako akcijo ni danih razmer.

Minister opozarja dalje, da te stvari v danem trenutku, ko gre le za materijo stanovanjskega zakona, niso aktualne. Novi domovi so v prvi vrsti zadeve občinske politike, država pa naj daje ugodnosti in incitativo.

Vsa ta vprašanja se v ministristvu resno in stvarno proučavajo in že v prvi polovici no-

vembra bo v ministristvu anketa, na podlagi katere bo v najkrajšem času vladi in narodni skupščini predložen

zakon o državni pomoči

pri zidanju cenjenih domov in stanovanj. Dr. Gosar opozarja, da nismo v normalnih časih. V teh zidajo razmeroma hitro, oživi se gradbena delavnost. Povdariti je tudi, da so mnoge pokrajine v vojni strašno trpele, zato po vojni pomanjkanje. Ta pojav ni samo pri nas. Svoboda v razpolaganju s stanovanji je omejena n. pr. v Franciji, Nemčiji, Češkoslovaški.

Minister prehaja nato na našo stanovanjsko zakonodajo. Omenja zakone z dne 15. maja 1925 in 23. oktobra 1926, ki je zaščitil le državne uradnike in vpokojence, duševne delavce, duhovnike, invalide, njihove vdove in rodbine, fizične delavce, uradnike samouprav in nameščence manjših industrijskih podjetij.

Minister poudarja, da ni tako hudo pomanjkanje stanovanj kot je aktualno vprašanje najemnin in da bi, če bi n. pr. samo v Belgradu bila vsa stanovanja zasedena,

bilo stanovanj v večini dovolj.

Problem je v najemninah.

Dalje našteva dr. Gosar delo ministrstev v tej smeri. Letos je vojno ministristvo začelo in deloma že dovršilo za svoje osebe 134, železniško samo v Belgradu 220 stanovanj. Letos pa je vzelo posojilo v ta namen v višini 80 milijonov Din. Ministristvo za soc. politiko ima 10 milijonov kredita za posojila državnim uradnikom pri gradbi lastnih domov. Država gre tudi z drugimi ugodnostmi stavbeni podjetnosti na roke.

Nota podaja statistiko o nakazovanju stanovanj, ki znaša za Belgrad 1540, za Zagreb 792, Sarajevo 693. Ljubljano 98

Jasno je torej, da se približuje doba, ko bo nastopilo

svobodno razpolaganje s stanovanji.

Nato našteva dr. Gosar glavne tri misli, ki so ga vodile pri sestavi zakona in ki jih je podal v razgovoru že »Slovenčevemu« uredniku ob priliki stanovanjske ankete.

Preprečiti deložacije čez zimo. Napraviti prehod v normalno stanje. Kaznovati tiste, ki zakon izrabljajo in nočejo iskati stanovanj in prisiliti gospodarje hiš, ki ne odgovarjajo niti splošnim zdravstvenim in stavenim predpisom, da izvrše svojo nalogo. Sicer ostane stari zakon.

Minister poudarja, da nudi zakon možnost avtomatičnega prehoda k normalnemu stanju.

Zakon je

srednja pot.

Nezadovoljni bodo le tisti najemniki, ki so do sedaj zakon izrabljali v špekulacije.

Kar se pa tiče hišnih posestnikov, je omejitvev tako minimalna, da ne more biti govora o odporu proti zakonu. Kajti zakon jih omejuje le z ozirom na majhno število najemnikov, s katerimi se niso mogli sporazumeti in omejuje svobodo pri nezdružitvi in nepravilnih stanovanjih. Dr. Gosar poudarja: Izraz »konfuzni in boljševiski« zakon more rabiti le tisti, ki ga ali ni preštudiral, ali pa ga rabi iz principa. Minister ponavlja, da bi bil sprejel vsak boljši projekt, ki bi ne bil enostranski. Toda takega projekta ni bilo! Nov zakon pa je kompromis v prilog obojnih strank.

r Belgrad, 28. oktobra. (Izv.) Predsednik vlade je poslal danes predsedništvu narodne skupščine obvestilo, da bo odgovoril na Radičeve obtožbe, čim se postavi na dnevni red. Z ozirom na to je predsedništvo narodne skupščine postavilo na dnevni red jutrišnje seje Radičeve obtožbe in bo g. Radić jutri dobil odgovor na svojo demagoško in nestvarno obtožnico. Splošno je prepričanje, da bo obtožnica odbita z veliko večino.

V Romuniji razplamtela borba za in proti Karlu.

VIHARNA DEBATA V ZBORNICI MANIU ODLOČNO ZA KARLA. — AVARESCU ZAGOVARJA MANOILESCA. — IZ KARLOVE VILE IZGINILI INTIMNI PREDMETI.

Bratianu hoče aretirati vodjo kmetske stranke Maniu.

v Bukarešt, 28. oktobra. (Izv.) V narodni skupščini in v senatu se je včeraj razpravljalo o aretaciji Maonilesea. Ministrski predsednik Bratianu je izjavil, da so oblasti zasledile delovanje proti javnemu redu v državi ter da so krivci v preiskavi. Kdor bo skušal s političnimi strankarskimi kombinacijami ali z drugimi sredstvi rušiti zakonito stanje, se bo razbil ob odporu oblasti. Nato je izjavil

voditelj narodne kmetske stranke Maniu,

da je aretacija Manoilesea protustavna, ravno tako tudi zaplenitev pisma, namenjenih ministrskemu predsedniku in voditeljem strank. Govoril je o predgovodini izjave, s katero se je princ Karl odrekel vladarskim pravicam, pobijal je zakonitost takratnega parlamenta, ki ni imel take politične avtoritete, da bi mogel rešiti tako stvar. Bratianu mu je odgovarjal, da izhaja iz izjave Mania, da to zadevo smatra za strankarsko stvar, do čim vlada skrbi za splošni interes, Karlova zadeva je, kolikor se tiče dinastije, urejena z ustavo. Končno je narodna skupščina z večino glasov izglasovala zaupnico vladi. V senatu je general Avarescu protestiral proti nezakonitosti aretaciji Manoilesea.

v Bukarešt, 28. oktobra. (Izv.) V zvezi z afero Manoilesea je bil danes bivši generalstabi šef zrakoplovnih čet

polkovnik Pavel Teodorecu

pozvan k vojnemu sodišču. Pri njem so izvršili tudi hišno preiskavo in je verjetno, da ga bodo zaprli, ker se domneva, da je v posesti tajnih šifer. Tudi bivšega prefekta v Jassyju Axenci, pristaša generala Avaresca, so klicali k policiji. Obdolžili so ga, da je pred nekaterimi dnevi tiskal in razdal tajen manifest. Policija je danes pridržala tudi še dve drugi osebi.

v Dunaj, 28. oktobra. (Izv.) Kakor se poroča iz Bukarešte, se bo vršila

razprava proti Manoilescu

pri vojnem sodišču drugega »smadnega kora« pod vodstvom vojaškega državnega pravdnika Carapanesca. Kazenski zakon predvideva za tak postopek ječo do 5 let. Trdi se, da se je general Avarescu izjavil pripravljenega, prevzeti zagovor Manoilesea.

v Pariz, 28. oktobra. (Izv.) V vili, v kateri sedaj stanuje princ Karl, se je izvršil

misteriozen vlom.

Vratarja vile je v petek v kinu nagovorila neka neznana ženska in ga povabila na zajtrk. Od tedaj naprej se ni ničesar več spominjal. Ko pa se je zopet zavedel, ga je bolela glava. Začel je sumiti, pregledal vilo ter ugotovil, da je izginila princova korespondenca in njegovi intimni predmeti. Denar in dragocenosti so ostale nedotaknjene. Dva dni potem je vlomilec pisma zopet vrnil v pisemski nabiralnik. Policija je uvedla preiskavo.

v Pariz, 28. oktobra. (Izv.) Kakor poroča »Petit Parisien« iz Bukarešte, je Bratianu

Manoilescu,

bivši romunski državni podtajnik, ki je bil te dni aretiran kot prenašalec pisma romunskega princa Karla. Manoilescu bo izročen vojaškemu sodišču.

koncentriral vojaštvo okoli Bukarešte. Smatra se, da bo Bratianu dal aretirati voditelja narodne kmetske stranke Mania.

Pariz, 28. oktobra. V razgovoru s sodrušnikom »Agence Havas« je izjavil romunski princ Karl, da smatra za naravno svoje pravo zahtevati da domovina izve njegove izjave, da se da narodu zakonita možnost, jih svobodno presoditi. Na vprašanje, kakšen učinek da bo imela aretacija Manoilesea, je princ odgovoril, da smatra to, kar se je zgodilo, naravnost kot izzivanje in kot kršitev svobode javnega mnenja naroda, ki je edini upravičen, izjaviti se o teh vprašanjih. S takim postopanjem je vlada prevzela odgovornost, katere posledice bodo padle samo na njo.

Pariz, 28. oktobra. Briand je včeraj v ministrskem svetu poročal o zunanjih politiki. Med drugim je govoril tudi o romunskem princu Karlu. Njegove bivanje v Franciji francoski vladi ni posebno prijetno. Neče napraviti vtisa, kakor da bi pospeševala princova prizadevanja ali da bi jih trpela. Princea smatra za Nemcem prijaznega in da bi se, če pride princ do vlade politična orientacija Romunije napram Franciji lahko izpremenila. Kakor se sedaj doznava, je vlada že namerala uljudno povabiti princa Karla, da bi si bivališče izbral izven Francije. Ta namen pa so končno opustili iz razloga, da bi prince, če princu Karlu, njegovo bivanje v Franciji še manj prijazno, kadar bi prišel do vlade. Razen tega nudi njegovo bivanje v Franciji francoskim oblastim sredstvo, da ga natančno nadzorujejo.

Strašen konec ladje Principessa Mafalda.

v London, 28. okt. (Izv.) Zadnja uradna številka, ki jo je prejela vlada o nesreči parnika »Principessa Mafalda«, se glasi, da pogrešajo še 319 oseb.

v Newyork, 28. oktobra. (Izv.) Italijanski poslanik v Rio de Janeiro naznanja, da je bilo rešenih 925 oseb, tako da jih je utonilo 331, med njimi kapitan, 14 častnikov in radio-uradnik. Med rešenimi potniki medkrova je 118 Sirijcev, 38 Jugoslovancev, 2 Avstrijca, 1 Madjar, 1 Švicer, 1 Argentinec, 1 Urugvajec in 50 Spancev.

v Genua, 28. oktobra. (Izv.) Na vprašanje je Vaš dopisnik prejel odgovor od Navigazione Generale Italiana, da še ni mogoče navesti natančnega števila žrtve katastrofe. Na vsak način je izključeno, da bi bila resnična londonska vest, ki govori o 319 žrtvah. Zapisovanje po rešilih ladjah brzojavljenih se

znamov rešenih oseb bo trajalo vso noč in šele jutri zjutraj bo mogoč pregled o številu žrtve.

v London, 28. oktobra. (Izv.) Neki kurjač s parnika »Principessa Mafalda« pripoveduje: Štiri ure smo se v plavajočem peklu borili za življenje. V strašni paniki ni bilo mogoče razvezati rešilnih čolnov. Nekateri potniki se skakali v morje, da bi se s plavanjem rešili. Pojavili pa so se morski volkovi, ki so plavalce strahovito mrcvarili. Ko se je parnik potapljaj, se je pripetila druga eksplozija, ki je ladjo dobesedno razklala. Morje se je treslo vsled krikov ranjenecv in ljudi, katere so napadali morski volkovi. Drugi pripovedujejo, da so se trije rešilni čolni zapletli v vrvi in se prevrnili. V nekaterih čolnih pa ni bilo nobenih vesel.

Radičevi odposlanci ponudili Vukičeviču vstop v vlado.

r Belgrad, 28. oktobra. (Izv.) Z ozirom na poslednje sklepe demokratske zajednice, ki se tolmačijo kot popoln poraz ideje bloka celokupne demokracije, je g. Stjepan Radić že začel iskati novih orientacij. Tekom današnjega dneva je poslal svoje odposlance k predsedniku vlade g. Vukičeviču in ponudil svoj vstop v vlado. Seveda je ta korak g. Stjepana Radića, katerega so poznavalci Radičeve politike pričakovali, ostal brez uspeha.

Volitve v zbornico TOI.

Zadnji dan glasovanja po pošti.

Kdor hoče glasovati za obrtni odsek zbornice TOI po pošti, mora danes v soboto oddati pismo na pošto. Oddati mora seveda priporočeno. Vse, kar bi prišlo na volivno komisijo kasneje kot 30. oktobra ob 4. uri popoldne, je neveljavno.

Dan osebnega glasovanja pred volivno komisijo je nedelja 30. oktobra. Kdor hoče glasovati osebno, prinese seboj izkaznico in v mali kuverti (zaprito) izpolnjeno glasovnico. To izpolnjeno glasovnico odda komisiji. Voli se osebno v nedeljo od 8. dop. do 4. ure pop. Razume se, da ni nihče dolžan osebno voliti. Ogromna večina voli po pošti.

Lepe zagovornike so dobili naši SDS arji v Belgradu. Po klopetu v »Politiki« se je oglasil »Trgovinski glasnik«, ki je nedavno v polemiki z nekim zagrebškim listom tako vneto branil belgrajsko čaršijo. List nastopa proti partizanstvu v zbornici, za kar smo tudi mi! pripravljeni smo pa, da se govorilo ne bi oglasilo, če bi morali dobiti zbornico v roke naši najslabši gospodarji SDS arji po svojih »organiziranih trgovskih in obrtnih«.

Nova izmišljotina demokratov.

Do zadnjega poskušajo demokratje, da bi rešili v obrtnem odseku, kar se še da. Izmišljili so si v večerajšnjih demokratičnih dnevnikih debelo laž, da so dobili obrtniki v uradnih kuvertah od Zbornice TOI tiskane kandidatne liste z nosilcem Ogrinom. Pri tem seveda zavijajo ti tintomazi svetlohljnsko svoje oči.

Cisto jasno je za vsakega mislečega človeka, da so to prazne izmišljotine, ki so vržene venjak zadnji dan pred volitvami z gotovim namenom. Trije uradniki v zbornici so kontrolirali vsebino, predno je bila oddana kaka kuverta na pošto. In uradništvo v zbornici vendar ni ravno »klerikalno« kot ve gospoda okrog »Jutra« prav dobro temu blatit svoje lastne ljudi. Tudi so bile vse priprave za ekspedicijo glasovalnih listin obrtnega odseka preje urejene, preden je bila naša lista sploh tiskana. Kdo naj bi na poštah kuverte odprl in zopet zaprl? Le zakaj nočete navesti z imenom nobenega slučajja, da bi se vas dalo prijeti. Saj tako radi pošiljate poravne po slavnem tiskovnem zakonu, četudi veste, da nič ne »popravijo«. Le zakaj torej te izmišljotine? Samo, da bi zagnali zopet kepo blata v te strašne klerikale. Pa ne bo nič koristilo. Blato odleti v vas nazaj. Vsa jeza nič ne pomega. Bitko ste izgubili. Če vam je nekaj obrtnikov nasledlo, večina zbornice je vseeno trdna. Slovenska javnost pa vedno bolj čuti, kako skrajni čas je bilo, da se je obračunalo temeljito z ogabno demokratsko kliko.

EDEN VELIKIH USPEHOV VOLIVNEGA BOJA ZA TOI.

Po »Jutru« je Slovenija »papeška kolonija« z »makedonskimi melodijami«. Ali ni to sijajna združitev vzhoda z zahodom? Čemu si razbijate, učenjaki, glave z vzhodnim vprašanjem, saj ga je »Jutro« rešilo.

Ni res, da sem krojaču Ivanu Lipovšek, ne da bi ta s kakim znakom dovolil kratkoma vzela njegovo kuverto z okna in jo odnesel, res pa je, da je krojač Ivan Lipovšek volivno kuverto sam od sebe izročil Francu Tršanu, ki jo je nato izročil meni.

Rudolf Saksida.

Ni res, da bi bila neki R. Saksida in Tršan, ne da bi jima s kakim znakom dovolil kratkoma vzela kuverto z okna in jo odnesla, res pa je, da sem volivno kuverto popolnoma prostovoljno izročil g. Francu Tršanu, da jo odda mesto mene na pošto.

Lipovšek Ivan.

Nova nesreča na morju.

e Le Havre, 28. oktobra. (Izvirno.) Tovorna ladja »Isaboe«, last tržaške paroplovne družbe Martinelli, je nasledla na skalovje Scilly Rock v Rokavskem kanalu. 20 moč posadke se je izkrcalo, 11 pa se jih skuša rešiti v čolnih. Vendar je zelo malo upanja na rešitev. Ladja je vozila iz Montreala v Hamburg. Ima 6500 ton.

RUT ELDER V PARIZU.

v Pariz, 28. okt. (Izv.) Ameriška letalka Rut Elder je že dolgo pred napovedanim časom prispela ob 3.44 na letališče v Le Bourgetu. Letalo je vodil Halderman. Na letališču ej bilo zbranih mnogo tisoč ljudi, med katerimi je bila zastopana tudi ameriška kolonija s personalom ameriškega poslanstva. Množica je mislila Elder navdušeno pozdravljala. Letalo je imelo ugoden veter in je letelo s povprečno brzino 230 km.

ANGLEŠKI RUDARJI DEMONSTRIRAJO.

v London, 28. okt. (Izv.) Komunisti nameravajo v prihodnje veliko demonstracijo 2000 brezposelnih rudarjev iz severne Anglije. Dne 8. novembra bodo zapustili Cardiff in korakali v London po južnozahodni Angliji, kjer se nahajajo najlepše vile visoke aristokracije. Delavci bodo dospeli v London 20. novembra ter bodo demonstrirali pred parlamentom in ministrstvi.

Odločna zahteva po ženski volivni pravici.

r Belgrad, 28. okt. (Izv.) Ženska stranka, ki se je nedavno organizirala v Belgradu, je danes predložila predsedniku narodne skupščine posebno spomenico, v kateri se na temelju čl. 70. vidovdanske ustave zahteva, da se ženskam prizna volivna pravica. V zahtevi se pravi, da sedanji položaj žensk v naši državi ne odgovarja niti družabnim niti političnim potrebam moderne države. Zato ženske zahtevajo, da se jim prizna vse pravice, ki jih uživajo moški, torej vse volivne pravice, aktivne in pasivne, ne samo za skup-

ščino, ampak tudi za oblast in občino. Volivne pravice ne zahtevajo zato, da bi se odvajale od družine, marveč, da bi rodline, temeljne celice države, postale enakopravne po duhu in po zakonu. Prepričane o pravičnosti teh zahtev prosijo voditeljice ženskega pokreta, da se zahteva obravnava kot nujna. V vseh krogih je ta zahteva vzbudila živahno zanimanje. Sprejeta je bila zelo simpatično. Zastopnice ženske stranke so obiskale tudi naš Jugoslovanski in vse klube.

Popravljen krivica.

Tik pred septemborskimi volitvami so rudarski vpokojenci Trboveljske premogokopne družbe v Zagorju in okolici prejeli plačilne davke od davkarje v Litiji, naj plačajo davke v smislu člena 79. točka VI. fin. zakona od svojih penzijskih prejemkov, ki jih dobivajo kot vpokojenci bratovske skladnice. Z drugimi besedami: davčna oblast za Litijo v Ljubljani je bila mnenja, da so rudarski vpokojenci — zasebni nameščenci bratovske skladnice, vsled česar jim je davčna oblast predpisala ta davek ter ga izterjevala od njih — in to tik pred volitvami.

Za zadevo se je zavzel, ko je za to krivico izvedel, poslanec Kremžar, ki je delegacijo ministrstva financ opozoril na ta slučaj ter zahteval, da se krivica popravi. Na podlagi te intervencije je finančna delegacija takoj izdala naročilo, da se ima izterjevanje tega davka do nadaljnjega sistirati. Z dnem 20. oktobra pa je izšla končna rešitev delegacije ministrstva financ št. A. L-3305/1, ki se glasi:

Davčnemu okrajnemu oblastvu Litija v Ljubljani.

Obdoba vpokojenih rudarjev in drugih delavcev Trb. prem. družbe po točki VI. čl. 79. finančnega zakona za leto 1927/28 ni v zakonu utemeljena. Med njimi in bratovsko

skladnico ne obstoji nikako službeno razmerje, kakor sta presumirali. Pokojnina se jim izplačuje na temelju specialnega zakona o bratovskih skladnicah kot nekaka nagrada za njih prejšnje delo in v posledku službenega razmerja med njimi kot telesnimi delavci in prejšnjim službodajalcem. Tega značaja telesnih delavcev z vpokojitvijo rudarji niso menjali, in zato je njih uvrstitev med privatne nameščence neutemeljena. — Naročam, da odmero davka za tekoče leto v tem smislu takoj reasumirate.

S to odločbo delegacije ministrstva financ je popravljen krivica, ki se je zgodila rudarskim vpokojencem od strani davčne oblasti Litija pred volitvami.

K temu dostavljamo še ugotovitev, da so agitatorji samostojnih demokratov v rudarskih revirih litijskega okraja že več dni prej, predno so se začeli raznašati plačilni nalogi, vedeli, da se to pripadlja ter so s tem že naprej agitirali. In poleg te konstatacije še opombo, da bi bilo prav in v redu, ko bi davčno oblastvo za Litijo in ljubljansko okolico v Ljubljani vodil kvalificiran konceptni uradnik, ki zna tolmačiti zakone in njihova določila. Gorenji slučaj kaže, da takih moči na tem uradu sedaj ni.

Kultura od devetih do enajstih.

Kulturni škandal. Hūni so v Ljubljani, svet gori, kdo ga je zažgal. Ljubljanski oblastni šolski inšpektor in veliki župan. Kako in zakaj? Zato, ker izvršujeta zakon.

Zakon iz leta 1912 glede kino-predstav določa, da koncesije določajo podrobneje omejitve in ureditve glede predstav. Vse koncesije po vojski brez izjeme pa v Ljubljani določajo, da se ob nedeljah smejo začeti kinopredstave šele ob enajsti uri dopoldne. Vsa ljubljanska kina se drže te omejitve, le Kino Matica se je doslej ni držal, dasi je tudi ta kino prejel koncesijo z ravnotako omejitvijo. Kino Matica je torej dve leti ravnal proti zakonu.

Sedaj so oblasti tej stvari prišle na sled in ukrenile, da tudi za Kino Matica ne bo privilegijev. Zato je ožen v Izraelu, jutrovska kultura je v planjenih. Kultura od 9 do 11, ko otroci uhajajo od obveznih šolskih maš v

kino, se potem lažejo doma in v šoli in se uče potepuštva. Kultura za kšeft.

Krivi so seveda vsa klerikale, ki hočejo nagajati Zvezi kulturnih društev. Kako to? Zato, ker so klerikale krivi, da je Kino Matica pod vladu SDS dobil tako koncesijo, da sme imeti predstave ob nedeljah le od 11. ure dalje. Zato, ker se klerikale boje, da bo Kino Matica delal konkurenco mašam, pravi »Jutro«. Kakšno konkurenco? Ali je morda za cerkev večja vstopnina? Ali mislite, da je klerikalem tudi bogočastje tak kšeft, kot je jutrovcem kultura? Ali mislite, da mora oblast vsako umazanijo, nezakonitost in škodljivost pustiti pri miru, samo če se vrši pod firmo SDS. Le vpijte. S tem le kažete, da ste prav zadeti. Je bila že skrajna potreba, da se tudi proti esdeasarjem uveljavi načelo enakosti pred zakonom.

Zvonovi tak mlo pojo — blok demokratov k pogrebu neso.

Finančni minister ni odstopil.

r Belgrad, 28. oktobra. (Izv.) Danes so se razširile vesti, da je finančni minister g. Bogdan Marković podal ostavko. Predsednik vlade kakor tudi finančni minister odločno demantirata te vesti. V nekaterih krogih se je z ozirom na to zatrjevalo, da je finančni minister v resnici podal ostavko, da pa jo je pozneje umaknil. Potrditve te verzije nismo mogli dobiti, vendar je dejstvo, da ostavke finančnega ministra ni.

DR. HODZAR IN INŽ. SERNEC ZA CESTARJE V CELJU.

r Belgrad, 28. okt. (Izv.) Na intervencijo poslance dr. Hodžarja in inž. Serneca je minister za javna dela dal gradbeni sekciji v Celju ukaz, da se odloži deložacija cestarjev, ki bi se morali s 1. novembrom izseliti iz eraričnih zgradb.

NUJEN PREDLOG ZA ZBOLJŠANJE GOSPODARSKIH RAZMER.

r Belgrad, 28. okt. (Izv.) Pred dnevnim redom se je na današnji skupščinski seji razpravljalo o nujnem predlogu radičevcev glede zboljšanja gospodarskih razmer in glode prehrane pasivnih krajev. Vlada je nujnost tega predloga sprejela.

Proslava češkega narodnega praznika.

r Belgrad, 28. oktobra. (Izv.) Obletnica ustanovitve češkoslovaške republike se je v Belgradu izvršila na zelo svečan in prijateljski način, na katerem je bivši minister Trifunović govoril o ustanovitvi češkoslovaške republike in o prijateljskih zvezah med našo in češkoslovaško državo. Nato se je predvajal film o konferenci Male antante v Jachymovu. Prisostvoval je celokupen diplomatski zbor in več ministrov in poslancev. Popoldne se je vršil sprejem pri poslaniku Šebi. Pri tem sprejemu so bili navzoči celokupen diplomatski zbor g. dr. Anton Korošec, g. dr. Voja Marinković, več ministrov in poslancev ter prijatelji češkoslovaškega naroda.

v Praga, 28. oktobra. (Izv.) Na današnji državni praznik je bila ob 9 dopoldne slovesna zapisiga vojaških novincev. Nato je šel manifestacijski sprevod preko Vavčevskega trga na staromestni trg, kjer so govorili poslanci Tomašek, Patejdl in senator Klofáč. Ob 10 je predsednik republike Masaryk na Hradčnu sprejel zastopnike zakonodajnih korporacij in vojske. Nato so čete defilirale pred vršil sprejem pri poslaniku Šebi. Pri tem sprejmu čestitke diplomatskega kora, na kar so bili sprejeti zastopniki legionarskih občin. Zvečer so slavnostni sprejeli z godbami, korakali po praških ulicah.

GENERALU KOVAČEVIČU PRIZNANJE NARODA.

r Belgrad, 28. okt. (Izv.) Demokratiški poslanci iz južne Srbije so predložili narodni skupščini zakonski predlog o narodnem priznanju umrlega generalu Kovačeviću, ki je padel kot žrtev znanega atentata v Štipu, s katerim se daje rodbini umrlega generala državna podpora.

Čeka mori.

Kijev, 28. oktobra. V Brijanskem so aretirali 10 oseb in jih brez sodne razprave ustrelili. Čeka je samo zapisala protokol, da so bili aretiranci ustreljeni na podlagi sprejete resolucije. Označili so jih kot bandite, kakor imenujejo pristaše vseh protiboljševičkih strank.

Litevska kršč. demokratska stranka.

Litva razburja v zadnjem času vodilne evropske politike. Posebno zanimanje vlada za litevsko kršč. demokratsko stranko, ki je najnevarnejši nasprotnik Waldemarasa in s tem tudi sovražnik litevskega fašizma in njegovega jeroštva nad Litvo. Že po svojem programu, a še bolj po svojih delih je kakor vse ostale stranke na kršč. temelju najbolj državotvorna in res domoljubna stranka v državi. V svojih idejah in versko-kulturnih smernicah ima tako močno hrbenico, da je ne more streti nasilni Waldemarasa z vsemi razpoložljivimi sredstvi svoje vlade in z vso še tako veliko pomočjo tujine.

Krščansko demokratsko stranko je osnoval l. 1902. katoliški duhovnik Aleksandrovič, ki je bil l. 1905 izvoljen za poslanca pokrajinske skupščine v Vilni. Že takrat se je boril za načelo: »Zemlja naj bo tistega, ki jo obdeluje!« V tedanji caristični Rusiji, kamor je spadala Litva do l. 1918, so ga zavoljo takih načel smatrali za revolucionarja ne samo ruski veleposestniki in knezi, temveč tudi katoliški poljski plemiči. Zdaj se bori stranka posebno za agrarno reformo, ki se naj čim prej popolnoma izvede, seveda proti pravični odškodnini. Kulturni program ima isti kakor slovenska in hrvatska ljudska stranka. Socialni program je zelo podoben; prirojen je litavskemu zgodovinskemu razvoju in svojevrstnim litevskim razmeram.

Stranka se enako briga za kmete in za delavce. Stanovsko in deloma tudi strokovno in združeno so kmetje organizirani v »Ukininku Sajunga«. To kmetjsko zvezo vodijo prelat Staugaitis, bivši prezident republike Stulginski in bivši predsednik parlamenta Petrulis. Stanovska, strokovna in združna organizacija litevskega kršč. socialnega delavstva se imenuje »Darbo Federacija«, ki jo vodi prof. dr. Ambrozaitis. Vsa vprašanja, kjer se križajo koristi delavskega in kmetijskega stanu, rešuje v smislu kršč. pravičnosti in vzajemnosti med stanovni posebnimi odbori v vodstvu stranke.

Litevska kršč. demokratska stranka je zavzela l. 1918 vodilno mesto v samostojni Litvi. Samonje se ima zahvaliti Evropi, da se ni ukoreninila boljševiška diktatura tudi v Litvi in da precej ekstremna litevska soc. demokracija ni zašla v komunistične vode. Boljševizacija Litve bi zavedla v komunistično diktaturo tudi ostale pobaltske države, a boj med Poljsko in Sovjetsko boljševiško državo se l. 1921 ne bi končal za Poljsko in zapadno Evropo tako srečno.

Ko je bila najmočnejša stranka, je premalo važnosti polagala na delavstvo. Da si ne bi odbila tistih volivcev, ki so jo volili le zavoljo njenega programa, temveč radi sposobnosti njenih politikov, je potisnila versko-kulturno vzgojo v ozadje. A to se je kruto maščevalo. Socialisti in socialni demokrati so ji odvzeli mnogo delavcev, svobodomislenska Kmetijska stranka pa je potegnila v svojo stranko versko mlačne kmete. Tako je pri drugih volitvah padla kršč. demokratska stranka s prvega na tretje mesto. A ta udarec jo je spametoval.

Z vso silo se je posvetila odslej delavstvu in kulturno-verski vzgoji. — Zavedala se je ogromne važnosti tiska. V svoje glavno glasilo, v dnevnik »Rytas« je vložila mnogo truda in denarja. Sposobni urednik prof. Pranša Tamošaitis je zbral okrog sebe cel krog dopisnikov in sposobnih sodelavcev iz vseh moč gočih panog. Zunanjo politiko spretno vodi Tamošaitis, ki kot dober zgodovinar pozna smer, ki jo kaže litevska preteklost. Še bolj kot zunanji in notranji politiki posveča list pozornost kulturnemu in socialnemu življenju. Kakor vseh osem dnevnikov čl. LS prinaša sedaj tudi »Rytas« vsak dan vsaj en članek versko-vzgojne vsebine, ki je tako dobro skrit med ostale članke, da ga nehoti prečita tudi tisti, ki vzame »Rytas« v roke samo zavoljo izvrstnih informacij. Sposobni upravniki so znali vsiliti list vsepovsod in mu pridobiti mnogo inseratov, radi česar se lahko list poveča in izboljša uredniški del lista, kar zopet ugodno vpliva na razširjanje lista. Mnogo naročnikov in odjemalcev pa si je pridobil list samo zavoljo velikega števila inseratov.

Uspeh je zabeležila že pri tretjih volitvah, dne 9. maja 1926. Nazadovale je kljub izredno srditim napadom vseh ostalih, svobodomislelnih strank samo za 2093 glasov. — S 173.251 glasovi je dobila 14 poslancev, kakor jih je imela od drugih volitev. Sedaj pa zopet napreduje.

Krščansko demokratsko stranko vodi sedaj katoliški duhovnik prof. Krupavičius. Znaní politiki so še: bivši zun. minister Reinyš, bivši rektor litevske univ. v Kaunašu (Kovno) Bučys in kat. duhovnik Šmulskys.

Litevska kršč. demokratska stranka živi z narodom in zajema iz bogatih vrelcev izkušnje njegove preteklosti. Zato je mnenja, da treba napram Nemčiji in Angliji velike opreznosti in smatra, da še nemški Centrum v narodnem oziru ne izvaja kat. načel. Ker zelo upošteva litevsko zgodovino, ki je tesno spajena z usodo Slovanov, je litevska kršč. demokratska stranka najbližja sorodnica slovanskih ljudskih strank in je tudi na nje navezana.

Milan, 28. okt. (Izv.) Danes se vršilo na trgu Risorgimento slovesno odkritje spomenika sv. Frančišku Asiškemu. Spomenik je blagoslovil milanski nadškof.

Dan v besedi in sliki

Konstituiranje novega ravnateljstva Okrožnega urada.

Z ozirom na odlok ministra za socialno politiko dr. Gosarja, s katerim je bilo razpuščeno in imenovano novo ravnateljstvo, je za včeraj dopoldne predsednik dr. Golia sklical nove člane ravnateljstva in nadzorstva OUZD, da si izvolijo predsedstvo in odbore.

Ob enajsti uri dopoldne je dosedanji predsednik dr. Golia otvoril sejo, pozdravil polnoštevilno zbrane člane ravnateljstva in pred prehodom na dnevni red prebral pismo dr. Cirila Pavlina, ki protestira proti razpustu ravnateljstva in nadzorstva. Proteste so vložili še Čobal, Kossem in Kavčič. Vsi protesti se omejujejo zgolj na navedbe, ki smo jih brali že opetovano v »Jutru« in drugih listih SDS in njene socialistične tovaršije. Govorniki sami so bili v očitni zadregi, ko so opravljali to nevhvalno delo. Vse protestujoče je kratko zavrnil v imenu krščansko socialnega delavstva član Mihael Krek, ki je ugotovil:

Mihael Krek, novi predsednik ravnateljstva OUZD.

Minister dr. Gosar je izmenjal člane ravnateljstva, ker je prejšnjim potekla že več kot cela poslovna doba. Storil je to v eminentnem interesu delavstva, da mu je dal priložnost, da po statutu za naslednjo dobo prevzame vodstvo tega ravnateljstva. Zato je protest g. Čobala, protiven interesom članov delojemalcev v tem zavodu.

Pri sestavi novega ravnateljstva je minister upošteval vse prizadete zavode in ustanove. Med seboj imamo predsednika Delavske zbornice, podpredsednika Trgovske in obrtne zbornice in tajnika Zveze industrijev. Predsednik Delavske zbornice g. Čobal, ki protestira, da se Delavska zbornica pri imenovanju ni upoštevala, je sam tu živa priča, da je narobe res. Sestava našega ravnateljstva najbolj kaže, da se je g. minister pri imenovanju oziral na vso členovitost organizacij, tako delojemalcev, kakor delodajalcev. Očitki, ki jih danes neutemeljeno naslavljajo gospodje na ministra dr. Gosarja, lete nazaj na govornike same in tiste organizacije, ki jih gospodje v tem ravnateljstvu zastopajo in so jih zastopali že v prejšnjem ravnateljstvu, o katerem si menda gospodje ne bodo upali trditi, da je bilo bolj ni pravičnejše sestavljeno. (Čobal: Mi ga nismo imenovali.) Res ne, vi ne. Toda bili ste imenovani in h krivici, ki se je godila nam, ste vsa leta molčali. Ko ste imeli priliko, niste nam dali niti enega člana nadzorstva, ampak ste mesto izpopolnili s svojim človekom. Gospodje, zgodovina prvih let tega zavoda Vam je vzela legitimacijo za današnje proteste.

Po tej uvodni polemiki so se vršile volitve mirno in tiho. Za predsednika je bil z glasovi večine izvoljen urednik Mihael Krek, za podpredsednika iz skupine delodajalcev soglasno izvoljen industrijec Anton Rojina, iz skupine delojemalcev z večino glasov Srečko Zumer, predsednik Jugoslovanske strokovne zveze. V ožji upravni odbor so bili izvoljeni dr. Adolf Golija, tajnik Zveze industrijev za delodajalce in stavec Ošlag Josip za delojemalce kot člana, kot njuna namestnika pa Vinko Resman in Ivan Gajšek.

V rentni odbor so prišli za delojemalce Semenič Andrej in Gajšek Ivan kot člana, Josip Gostinčar in Srečko Zumer kot namestnika, za delodajalce pa Ivan Ogrin in Franc Ravnikar kot člana, Miloš Hohnjec in Jernej Ložar kot namestnika.

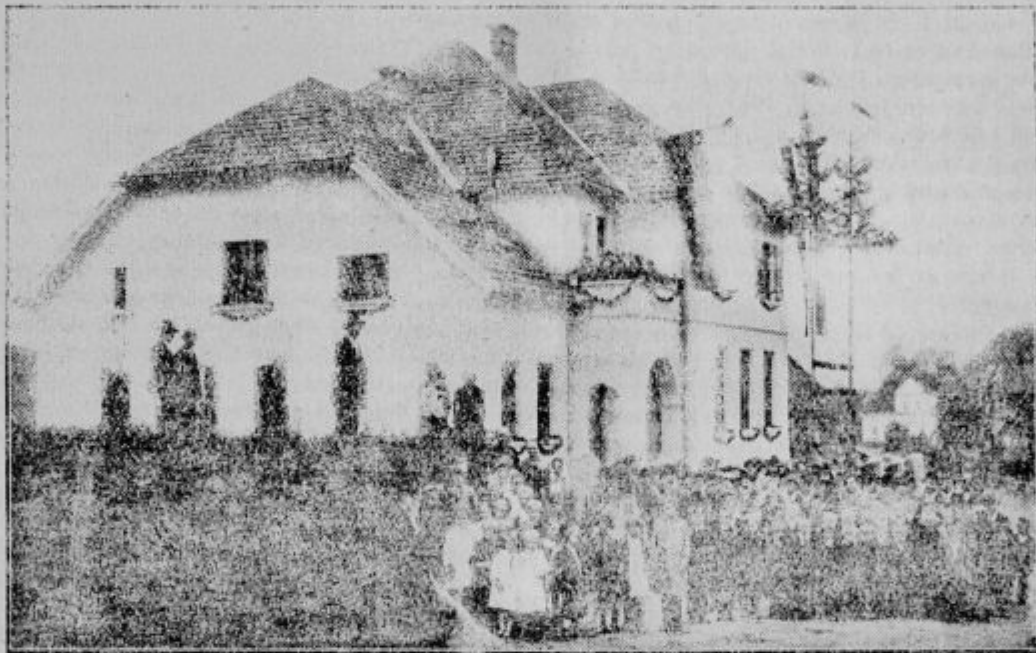
Novoizvoljeni predsednik se je najprej toplo zahvalil dr. Adolfu Golji kot dosedanjemu predsedniku, ki je vselej z najboljšim uspehom nastopal za koristi zavoda in odločno podpiral stremljenje za koristno reformo tega urada. V tem oziru imamo v delu dosedanjega predsednika svetel zgled, ki ga bomo z vsemi močmi skušali posnemati.

Predsednik je zagotovil, da bo vodil sejo z objektivnostjo, ki je potrebna za uspešno združenje in soglasje moči, kakršno zahteva ugled in visoka naloga te največje in najmočnejše socialne ustanove v Sloveniji. Vabi in prosi vse člane ravnateljstva, da bi z iskrenim veseljem in najboljšim namenom sodelovali v vodstvu zavoda, da čim preje izvršimo potrebne reforme in upostavimo redno, izvoljeno upravo.

Predsednik je ob pol eni zaključil sejo.

SEJA NADZORSTVA

Takoj po seji ravnateljstva se je v predsedstveni sobi vršila prva seja novega nadzorstva. Po statutu zavoda je sejo otvoril predsednik ravnateljstva g. Krek. Prisostvovali so vsi člani. Za delodajalce: Mihael Rožanc, Franc Zavodnik in Musar I.; za delojemalce Božič Ivan, Peter Lombardo in Berdajs I. Za predsednika je bil izvoljen tiskarnar Mihael Rožanc, za podpredsednika na knjižarstvo Ivan Božič.

Novo šolsko poslopje v Bevkah pri Vrhniki.

ki je bilo slovesno blagoslovljeno 16. oktobra. Sola je ena najlepših in najmodernejših zgradb te vrste v Sloveniji. Načrte je napravil ing. Rud. Skof, delo pa je izvršila »Prva slov. zidarska zadruga«. To lepo poslopje jeomogočila velika požrtvovalnost Bevčanov samih, polno razumevanje pa je pokazala tudi vrhniška občina.

Somišljeniki!

Danes, v soboto, še na delo! Tudi iz zadnje gorske vasi mora priti vsaka glasovnica pravilno izpolnjena za našo listo. Za vsak glas gre!

Umor in poskušen samoumor v Zagorju.

MLADI LJUBLJANČAN USTRELIL SVOJE DEKLE IN SEBE RANIL V GLAVO.

Včeraj ob 9.15 dopoldne je prejela ljubljanska policija od orožniške postaje v Zagorju ob Savi brzojavko, da je tam izvršil Oskar Kastelic, sin ljubljanskega obrtnika poizkus samoumora in da ga prepeljejo s prihodnjim vlakom v Ljubljano. Policija je o tem takoj obvestila stariše. Tej brzojavki je sledila druga ob 12.15, v kateri sporoča orožniška postaja, da je mladi Kastelic izvršil tam umor, obenem pa je z revolverjem izvršil poskus samoumora. Razen vsobine teh dveh lakoničnih depeš, smo izvedeli še sledeče podrobnosti: Mladi, komaj 25 let stari Oskar Kastelic po poklicu trgovski potnik, je imel že dalj časa ljubavno razmerje s 24-letno natakarko Marijo Kleinovo iz Kranja. Pred dobrima dvema tednoma je izginil mladi Kastelic z doma, ne da bi komu kaj sporočil, kam namerava. Odšel je k svojem dekletu v Kranj. S Kleinovo je Oskar napravil nato več izletov z avtomobilom na Bled in drugam. Živela sta sploh razpisno. V petek sta oba odšla v Zagorje ob Savi, kjer sta si najela prenočišče v gostilni Kovač v Toplicah pri Zagorju. Zvečer sta še popolnoma mirno použila večerjo in izmenjala med seboj le nekaj brezpomembnih besed. Nato sta odšla v skupno sobo. Gostilničarka se dalje ni zmenila zanj, ker sta napravila oba nanjo utis boljših ljudi.

Včeraj, v petek, ob polšestih zjutraj, pa so demači neudoma začuli iz njune sobe tri zaporedne revolverjske strele. Udrili so v sobo in našli notri Marijo in Oskarja, vsa krvava in nezavestna na tleh. Poklican je bil takoj zagorski zdravnik dr. Zarnik, ki je ugotovil, da je Marija že podlegla ranam, on strel ji je predril desno senco,

drugi pa srce. Kastelic pa si je s strelom pognal kroglo v desno senco.

Truplo Marije Kleinove so nato prepeljali v zagorsko mrtvašnico, Kastelica pa je obvezal za silo dr. Zarnik, nakar so ga s prvim vlakom pripeljali ob desetih dopoldne v Ljubljano, kjer ga je na kolodvoru prevzel rešilni voz in ga prepeljal v javno bolnico. Rana Kastelica po izjavi dr. Zarnika ni nevarna in je upanje, da bo še ukreval.

Kakor sklepajo, je Kastelic najbrže dogovorno ustrelil najprej Kleinovo, nato pa skušal usmrtiti še sam sebe. Ostale podrobnosti o tragičnem dogodku še manjkajo.

Železniški promet med Bosno in Hercegovino prekin en.

Podrobnosti o težki železniški nesreči v Hercegovini.

Železniška nesreča pri Bradini v Hercegovini, o kateri smo že včeraj poročali, je povzročila, da je promet med Bosno in Hercegovino in seveda tudi med Bosno in Dalmacijo, začel prekinjen.

O nesreči sami se poročajo sledeče podrobnosti: Most med postajama Bradina in Brđjani, ki je bil narejen že globok prepad, je bil poškodovan že ob priliki nedavne železniške nesreče, pa ga niso popolnoma popravili. Ko je usodni vlak vozil čez most, se je pri enem vagonu zlomila os. Ta vagon je takoj skočil s tira in potegnil za seboj še 6 vagonov. Vagoni so udarili ob stran mosta, ki se je podrl v dolžini 12 metrov in vagoni so z velikim ropotom padli v globino ter potegnili za seboj tudi lokomotivo. Stišli so se še obupni klici, nakar je nastala smutna tišina. Takoj so bili z vseh postaj poslani vlaki na pomoč. Prišli so odkopavati premost, s katerim so bili naloženi vagoni, in pod ruševinami so našli mrtvi trupli sprevednikov Ilije Jovanoviča in Milenka Grabže. Kurjač Simo Čumagič je težko ranjen. Srečno je odnesel življenje strojevodja Zaplatski, ki je ohranil prisotnost duha in je v zadnjem trenutku skočil z lokomotive. Materijalna škoda je ogromna. Upajo, da bodo most popravili v desetih dneh, nakar bo zopet odprt redni železniški promet.

Pant: Gospod profesor, ali veste, kako se imenuje ta cvetlica?
Profesor premišljuje...
Fant: Kravji rep je.
Profesor: Saj sem vedel, da je redka rastlina.

Moj konj in jaz.

Pripoved iz časa, ko sem bil paglavček.

(Paul Keller. — J. Pucelj.)

Jaz v šolo nisem hodil — jahal sem! To sem si lahko privoščil, zakaj imel sem konja, ki ni znal računati. Vsaj za zavite ovinke indirektnega sklepnega računa ni nikdar prišel. Pri deseturnem delavnem času je delalo po mislih mojega konja znanih šest delavcev pri znanem »jarku« vedno desetkrat tako dolgo kot pri enournem.

Ta konj se je imenoval Reinhold Sander, je bil dve leti starejši in dvajsetkrat tako močan kot jaz, sicer pa najdobrodušnejši šolar na vsem svetu. Vsako jutro se je prikazal moj konj v mojem stanovanju pri starem očetu, si je hitro zmašil jabolko ali kar je sicer ležalo druge jedi na oknovi polici v hlačne žepce, me naložil na svoje rame in oddiral z menoj proti šoli, kjer me je na mojem prostoru rahlo odložil.

Zato sem svojemu konjiču pri računski uri nastavljal ulomke brez napake.

Nekega lepega majnikovega jutra sem ravno jahal v šolo, ponosno kot Darij v bitko, ko naju je srečal mož, ki sva ga po prvem tehtajočem pogledu ocenila za »mestnega škricca«. Za »mestnega škricca« je veljal v moji vasi sredi polja, grmovja in travnikov kratkoma vsak mestno oblečen človek, ki se je pokazal v naših mejah.

»Oho, oho,« se je začudil tujec in naju motril, »kam pa, kam?«

»V šolo!« sem rekel in zmagovito zamahnil s svojim širokim ravnalom kakor z bojnim mečem.

»Pa dečko, zakaj ne greš peš? Kaj ne moreš hoditi?«

»Bolje kot vi!« sem rekel drzno. Tujec se je razsrdil in je nahrulil mojega konja:

»Vrzi doli cepca! Se vendar ne boš z njim mučil.«

Moj konj je stresel grivo in prihnul sopar iz nozdrvi. Potem je rekel:

»On mi da prepisovati naloge iz sklepnega računstva, in sploh vas to fligo briga.«

Zdaj je tuj potopnik zdijal in je hotel s svojo tanko palico mojemu konju prikopati eno čez takomenovano stegno. Ta pa je brenil nazaj, udaril v lužo, okropil tujca od vrha do tal in se spustil z menoj v galop.

Ko sva bila že oddaljena, sem začel peti z ljubkim, čistim glasom: »Mestni škric! Mestni škric!« in moj konj je prihnal in prihal zeločno na besedilo: »mestni škric! mestni škric!«

Ta dan pa smo imeli prvo uro zgodbe Svetega pisma. Ker sem se bil pozabil naučiti se zgodbe, sem se hotel prednost, da bi jih smel razlagati, odgovadati, in sem zato koj od začetka ure prosil učitelja, da bi smel sven. Godrnjal je nekaj o »večnem letanju in me pustil ven. In stopil sem tri četrt ure dolgo »ven«. Ko sem si mislil, da je svetopisemska nevarnost že mimo, sem se približal spet previdno vratom šolske sobe in slišal sledeče menjavanje misli:

»Ne pravi se Potifarjeva žena, ampak Potifarjeva žena.«

»Gospod šolski nadzornik sem slišal skromno omeniti našega učitelja, pri nas v katoliškem Svetem pismu se piše žena z uc.

Meni pa je postalo nenkrat na vratih šolske sobe tako tesno pri srcu, da sem mislil, zdaj moram pa zares ven stopiti. Torej sem zginil še

za pet minut na dvorišče, potem pa sta me gnala čut dolžnosti in neka mirna slutnja v razred.

Sveta nebesa, naenkrat pričujoči okrajni šolski nadzornik je bil resnično najin »mestni škric«. Komaj me je zagledal, je že tudi »krivil svoj prst, pcmigal in rekel: »Pridi, prid sem, ti kratkolasec!«

»Kje si pa bil dozdaj?« me je nahrulil.

Rekel sem, da sem samo malo ven stopil.

»Malo ven stopil — tako! Ti švigelj! In več kot pol ure sem že tu. Kje si bil tako dolgo, nepridiprav — he?!«

Nekaj sem feeljal o neprilicni trebušni bolezn, ki jo imam; on pa me je zgrabil za ušesa in jih je začel na skrajno netečen in nadležen način navijati. Kljub temu sem slišal, kako je moj konj tiho pa jezo zasopihal, zakaj moj konj me je ljubil. Dobil sem še nedoločno število zausnic in potem sem se lahko usedel.

Gospod šolski nadzornik je imel zdaj grogovit svarilen govor o surovosti vaških otrok nasproti tujcem, ki sem ga poslušal z zunanjo skrušenostjo in notranjo vnmarnostjo.

Ob sklepu je rekel: »Mali cepce tam je tako len, da noče hoditi v šolo; on jaha na oni dolgi, močni žirafi in mu daje zato prepisovati računске naloge.«

Uničujoč pogled je zadel našega srčno dobrega učitelja.

»Gospod šolski nadzornik, Reinhold Sander je eden mojih najslabših računarjev, toda sicer dober dečko.«

Vse to ni veljalo nič:

»Sander, prid ven k tabli! Vzem kreda in piši: 6 delavcev dela pri jarku 175 m dolgem, 1½ m širokem, ¾ m globokem 18 dni pri deseturnem delavnem času na dan. Kako dolgo bo de-

lalo 25 delavcev pri jarku, 300 m dolgem, 1¼ m širokem in pol metra globokem, če delajo same po osem ur na dan?«

O ti ubogi konj! Videl sem, kako se je njegova griva naježila, kako je težka sapa prodrla skozi njegove nozdrvi, in so se njegove noge tresle.

Toda gospod okrajni šolski nadzornik je bil svoj račun naredil brez telegrama. Kajti, če je bil moj konj poklican k tabli, je veljala sledeča telefografija:

Jaz nastavljam svoje pisalo iz škrlice ostro kakor za piko na škrlasto tablico (pomeni: Reinhold, ta člen moraš postaviti nad ulomkovo črto). Naredim cvilečo dolgo črto (pomeni: to pride pod ulomkovo črto).

Enkrat pokašljati pomeni: zdaj moraš krajšati.

Dvakrat pokašljati pomeni: se da še naprej krajšati.

Smrkati pomeni: stvar je napačna.

Kratko strganje pomeni: vse prav.

Čudež se je zgodil: Reinhold Sander je izračunal težko nalogo popolnoma pravilno. Ko je gospod šolski nadzornik, ki je med tem dalje izpraševal, videl na tabli pravi rezultat, se je začudil in rekel učitelju: »Saj potepin zna računati!«

»Eden mojih najslabših računarjev, toda sicer —«

»Že dobro; vidim, računstvo gre.«

In napisal je za učitelja dober red v protokol. Razpoloženje šolskega oblastnika se je sploh vidno sprevrglo na boljše, in predno je ob pol 11 odšel, je privil mojega konja in mene samo še enkrat čisto polahko in nežno za ušesa in se je potem v milosti ločil.

Ko je ob 12. uri šola minula, sem zasedel

Dnevne novice

KOLENDAR.

Sobota, 29. oktobra. Ida. Narcis. Sonce vzhaja ob 6.33 zjutraj in zahaja ob 4.54 pop.

★ Zadnji dan je danes, da morete oddati na pošto priporočeno glasovalne listine za obrtni odsek Zbornice TOL. Ne dajte, da bi šel kak glas v izgubo! Opozorjamo, da oddajte danes vse naravnost na naslov volivnega odbora, kot je na zunanji večji kuverti.

★ Diplomске izpite na zagrebški pedagoški šoli so položili sledeči kandidati ozi. kandidatkinje: Bašić Mirko, Bežek Mila, Javšovec Fran, Keceļ Minka, Kosić Ima, Korene Riko, Lečnik Angela, Mlačnik Ignacij, Prosenc Ivanka, Pirkmeier Ljuba, Rožman Maksim, Senčar Ljudmila, Slapšak Jerica, Strmšek Slavko, Turk Fortunat, Verhovnik Marta, Zorec Francka, Zargaj Tomo, Bernardetta Novčan, s. Emanuela Zunković.

★ Iz srednješolske službe. Nastavljeni so: Rihard Aplenc na učiteljsko v Kastvu, dr. Franc Črbej in Mavrič Bergant na moškem učiteljsko, dr. Stanko Gogala pa na ženskem učiteljsko v Ljubljani. Franc Kumar je nameščen za učitelja risanja na učiteljsko v Mostaru.

★ Kmetijsko-nadaljevalni tečaj. Z ozirom na prometne zveze se začel razgovor o podrobnem delu v letošnjih kmetijsko-nadaljevalnih tečajih v mariborski oblasti v nedeljo, dne 30. oktobra do 11. ure dopoldne. Razgovor se vrši na viinarski šoli v Mariboru in je predviden za vodje takih tečajev, ki so bili z okrožnico obveščeni.

★ Smrt bivšega ministra. V Tuzli je nenadoma umrl bivši muslimanski minister Šefik Gluhčić. V naši notranji policiji je igral veliko vlogo v času, ko Jugoslovanska muslimanska organizacija še ni bila razcepjena. Pokojni Gluhčić je bil več let tudi tuzlanski župan, sedaj pa je bil član oblasnega odbora.

★ Cesta Kamenik-Gornji Grad zopet v uporabi. Z ozirom na svoječasno opozorilo, da je okrajna cesta Gornji Grad—Nova Štifta—Kamenik vsled poplave močno poškodovana in vez pretrgana, se objavlja, da so cestni objekti popravljani in je cesta z vozili zopet v uporabi.

★ Zrebanje elektnih loterije invalidskega doma v Trbovljah, se vrši v nedeljo, dne 30. okt. t. l. v Delavskem domu. Srečke, ki ne bodo potem pošte ali drugače plačane do 29. oktobra ne morejo zadeti. Cenjene razpisovalce prosimo, da nam nepredane srečke nemudoma vrnejo. Zrebanje lista se objavi tekom 8 dni, a dobiki se bodo delili po preteku 8 dni po Zrebanju. — Odbor.

★ Lepa jesen. Ga. Marija Mezmaršič nam je poslala iz Novega mesta lep šopek zrelih, rdečih jagod, ki so še v tem poznem času dozorele na domačem vrtu. Vse polno pa jih je še v cvetju.

★ Znameniti zgodovinski dnevi: 29. oktobra: je Narodno veče v Zagrebu proglasilo neodvisnost avstrogrških Jugoslovancev. — 1905. se je otvoril v Ljubljani hotel »Union«. — 1896. so pri Sv. Krištofu v Ljubljani odkrili Praprotniku spomenik. — 1911. so bili Italijani v Tripolisu poraženi. — 1912. so Bolgari premagali Turke pri Lile Burgasu. Crnogorci zasedli Peč, Srbi pa Prizren. — 1656. se je v Haggerstonu pri Londonu rodil angleški zvezdoslovec Edmund Halley. Bil je profesor geometrije v Oxfordu, pozneje pa ravnatelj Greenwichke zvezdarne. Napovedal je vrnitev kometa za 1754., ki je dobil po njem ime. — 1783. se je v Parizu umrl matematik in filozof Jean le Rond d'Alembert. Napisal je številne razprave, matematične in modroslovne vsebine. — 1507. se je v Piedrahiti rodil španski vojskovodja in državnik

Suknje, ki jim ni enakih

tako po fini kvaliteti blaga, elegantni izvršitvi in nizki ceni — dobite samo pri tvrdki

DRAGO SCHWAB — Ljubljana

svojega konja in sem jahal kot zmagovalce proti domu. Male rane, ki sem jih pretrpel, niso prizadele mojemu zmagovalstvu nobene škode. Božal sem svojega zvestega konja, in ko sva bila nekoliko gori nad vasjo, sva pela skupaj v veselju našega sreča: »Mestni škric, mestni škric!«

Nenkrat — kakor če bi bila klicala Repoteva, in bi strahoviti gozdni duh v trenutku stal pred nama, se je pojavil šolski nadzornik iz stranske uličice. Mislila sva, mož je že zdavnaj v mestu nazaj, in zdaj je pa bil še v evangeliški šoli in še v vasi.

Videl hudega duha in pastl s konja je bilo čeno. Gospod šolski nadzornik je divjal. Ker pa je hodilo mimo mnogo poljskih delavcev in so se muzali, je čutil, da ne bo igral bogve kako ugodne vloge, če se spusti z nama v čestni boj in naju je tako nahnulil:

»Hajdi nazaj v šolo! Tam bosta povedala gospodu učitelju, kaj sta naredila. On vaju bo kaznoval kot bi z oči trenil. Jaz grem zdaj tu v goštilno po svoje reči. V četrto uro bodita pred goštilno! Gorje vama, če ne spolnita mojega povelja!«

Šla sva proti šoli nazaj. Da, priznati moram, šel sem peš; nisem jahal. Skrivaj sva se splazila v šolsko sobo. Bila je čisto prazna. Pa učitelj naju je kmalu opazil.

»Kaj pa hočeta še?«

Tedaj sem jedljal, da sem pozabil svoje ravnilo. Ravnilo je bilo najvažnejše od vseh mojih šolskih potrebščin, kajti prvič sem ga rabil kot orožje in drugič za prestopno risanje.

»Le pojdiva domov!« je rekel učitelj.

Fernando Alvarez de Toledo vojvoda Alba. Bil je najslavnejši vojskovodja svoje dobe.

★ Strokovna organizacija glasbenikov. Te dni se je vršilo v Belgradu zborovanje glasbenikov-namješencev. Na tej skupščini so sklenili, da glasbeniki ustanovijo svojo organizacijo kot strokovno sekcijo »Zveze privatnih namješencev Jugoslavije«. V vseh večjih krajih se ustanove krajevne sekcije glasbenikov, ki se nato združijo v enotno združenje. Vsa potrebna pojasnila morejo dobiti interesi pri osrednji upravi »Zveze privatnih namješencev Jugoslavije« Zagreb, Gajeva ulica 32.

★ Kongres železniških upokojencev. V nedeljo se je vršil v Ljubljani kongres združenih družtev železniških upokojencev. Tega kongresa so se udeležili delegati iz Subotice, Sarajeva, Zagreba in Ljubljane. Na kongresu, ki je trajal cel dan, se je razpravljalo o nadse obupnem stanju železniških upokojencev vseh vrst in invalidov. Zahtevali so se smernice, po katerih se bo delovalo naprej. Sprejela se je tudi resolucija, katere se odpošlje na vsa merodajna mesta. Odposlele so se tudi tri brzojavke v Belgrad.

★ Zavarujte se proti požaru in toči! Kljub ponovnim opozoritvam prihajajo neprestano na Ljubljanski oblasni odbor Rdečega križa prošnje raznih pogorelecev in onih, ki so trpeli vsled toče. Ker po obstoječih predpisih za podpiranje takih prizadetih nimamo na razpolago nikakih sredstev, ponovno opozorjamo, da od strani Rdečega križa ni pričakovati za pogorelece in po toči prizadete nikake pomoči. — Ljubljanski oblasni odbor Rdečega križa.

★ Predavanja Rdečega križa za ognjegase. Ljubljanski oblasni odbor Rdečega križa priredi ciklus predavanj iz splošnega zdravstva, prve pomoči in oskrbe bolnikov za ljubljanske ognjegase. Predaval bo mestni fizik in zdravstveni nadsvetnik gospod dr. Mavrič Rus. K predavanjem, ki se bodo vršila v večernih urah, so vabljeni tudi ognjegasi iz ljubljanske okolice. Prvi sestanek se vrši na praznik, dne 1. novembra 1927 neposredno po društveni uri v prostorih prostovoljnega gasilnega društva v Ljubljani, Mestni dom. Isti oblasni odbor Rdečega križa priredi kasneje tudi enaka predavanja za orožništvo iz Ljubljane in okolice in posebej še za visokošolsko in srednješolsko dijaštvo.

★ Požar v graščini Gablje. V gospodarskem poslopju graščine Gablje (Habab) pri Trzinu je nastal dne 26. t. m. okrog 10. ure dopoldne požar. Gasilno društvo iz Trzina je pobilo k požaru in začelo z gašenjem. Pod vodstvom načelnika g. Hočevarja in podnačelnika g. Podgorca se je s pomočjo velike brigadne in na pomoč prišlih vojščanov iz Trzina in Loke ognel v najkrajšem času popolnoma udušil. Tako je ostalo poslopje, obširni hlevi z vso klajo in skednji z različni stroji pred požarom obvarovani. Graščina je obvarovana velike škode, zavarovalnici »Jugoslavije« pa je prihranjeno četrtilijona dinarjev.

★ Roparski umor starke. V četrtek zjutraj se je bliskoma po videmski fari raznesla grozna novica, da je bila 80letna gostilničarka in posestnica Cecilija Ivačić v Stari vasi pri Vidmu umorjena in oropana. Pokojna je živela sama v hiši, ki se nahaja sredi vasi. V zadnjih dneh je podala letošnji vinski pridelek ter je imela doma okrog 4000 Din gotovine. Ta denar je dal povod doslej neznanemu roparju in ubijalcu, da je v noči od sestre, se je vnel med njim in Stevinim ljubimcem hud prepir, ki se je končal s tem, da je ljubimec potegnil iz žepa revolver in s strelom težko ranil Stanešiča. Prepeljan je bil v bolnico, vendar ni upanja, da bi okrevaj.

★ Smrten skok 77letne starke iz drugega nadstropja. V četrtek je izvršila v Zagrebu samoumor 77letna Slovenka Marija Obajdinova, rojena v Vipavi in pristojna v Jezerane pri Brinjah. Obajdinova se je pognala skozi okno drugega nadstropja ustanovne bolnice na ulico in obležala na mestu mrtva. Obajdinova je bila po poklicu perica in je bila pred tednom dni prepeljana iz bolnice na Reki kot naša državljanka v zagrebško bolnico. Iz njenih besed pred samoumorom je sklepali, da si je vzela življenje radi težke bolezni.

★ Nagrada na Blažiča. Na drznega defraudanta Roberta Blažiča, ki je pri »Jugoslovanski tekstilni tvornici Mautner d. d.« v Zagrebu, dne 25. oktobra 1927 pomeveril znesek 365.351 Din v je razpisana nagrada v iznosu deset odstotkov najdene vsote. Robert Blažič je star 32 let, doma je iz Gorisčega in je italijanski državljani. Z njim je pobegnila, kakor smo že poročali, tudi njegova žena, 25letna Terezija, roj. Živković in doma iz Bjelovarskega okraja.

★ Bolni na živih ter duševno bolnim povzroči izredno mila naravna »Franz-Josef«-greniča dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Glasom izkušenj slovitih zdravnikov za živčne bolezni se najnujnejše priporočila poraba »Franz-Josef« vode tudi pri težkih obolenjih možgan in hrbtenice mozga. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

★ Z doma je pobegnil v nedeljo, dne 23. okt. 18letni Martin Zohar od Sv. Jederti nad Laškim. Fant je nekoliko slaboumen, srednje velik, suh, kostanjevih las, v prazniški obleki s temnokrižasto suknjo, rjavkastimi hlačami, zelenkastim klobukom. Pri sebi ima molek in mašne bukvice s svojim imenom. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči njegovemu očetu: Jerneju Zoharju, kmetu, Sv. Jederti, pošta Laško.

★ Ciganske nadloge v Slovenski Krajini. Menda nobena druga pokrajina v Sloveniji ne trpi toliko od ciganske nadloge kakor Slovenska Krajina. Tudi sosedna Prlekija je ciganom zelo priljubljena. Tu so cigani zelo predrzni in kradejo kar na debelo. Kakor poročajo iz Črensovc, so tam vlomili v eni noči na treh krajih: pri posestnikih Martinu Horvatu, Martinu Tumpi in Ivanu Gaborju. Pri vseh treh so odnesli razne obleke, živil, orodja in nekaj gotovine, v skupni vrednosti 2200 dinarjev. Vlomov so osumljeni trije mladi, bosonogi cigani, ki so se klatili zadnji čas okrog Črensovc.

★ Mednarodni slepar aretiran v Zagrebu. V Zagreb je dospel včeraj teden lesni potnik A. Schlesinger in se nastanil v hotelu »Royal«. Takoj prvi večer je napumpal hotelskega nočnega portirja za 100 dinarjev, češ, da nima nič jugoslovanske valute pri sebi. Pod isto pretvezo je izvalil od glavnega portirja vsoto 1178 Din. Kot plačilo dolgov in hotelskega računa pa je izročil portirju ček na »Banco Commercial« za 2500 lir. Ko je hotel portir dvigniti na ta ček denar, so mu v »Jugoslovanski banki« povedali, da je ček ponarejen in da je nasledel sleparju. Portir je ovalil sleparja policiji. Medtem je Schlesinger še odpotoval, vendar pa so ga prijeli v Ogulinu, ker je tam zopet ogo-ljufal nekega trgovca za večjo vsoto. Schlesingerja so prepeljali v Zagreb, toda na zagrebški policiji pa se je Schlesinger naenkrat zgrudil nezavesten na tla. Iz njegovih zapiskov so dognali, da je zavžil večjo dozo veronal. Schlesingerja so poslali nato v bolnico. Iz prstnih odtisov so dognali, da je domnevni trgovec Aleksander Schlesinger identičen z dolgo zasledovanim mednarodnim sleparjem Arturjem Schlesingerjem. Schlesinger je star 37 let in ima še od 1. 1912 stalne sitnosti s policijo radi poneverb in sleparij. Svoj delokrog je imel Schlesinger večinoma na Hrvaškem, zlasti v Zagrebu. Zasledujejo ga pa tudi razna sodišča v Avstriji. Schlesinger je izvršil pred meseci več goljufij tudi v Ljubljani. Tu je ogo-ljufal med drugim neko lesno tvrdko za večjo vsoto denarja, dalje je ogo-ljufal nekaj podjetij tudi v Slovenjgradu. Po izjavah zagrebške bolnice ni upanja, da bi Schlesinger ostal pri življenju.

★ Skrivnostna smrt. V Šibeniku so našli na ulici pod oknom njegove sobe mrtvega 20 letnega Blaža Cvitanovića. Niti stariši, niti policija ni mogla ugotoviti, kako je mladenič umrl. Samoumor je izključen.

★ Dve smrtni obsodi v Tuzli. Te dni se je vršila v Tuzli sodna razprava proti Milošu Mimiću, Savi Markoviću in Jovi Milovanoviću, ki so bili obtočeni, da so umorili Stojana Miloševića. Milovanović je bil oproščen. Mimić in Marković sta pa bila obsojena na smrt na večalih. Oba sta obsodbo sprejela čisto hladnokrvno. Marković se je poleg tega še glasno smejal.

★ Brata svoje ljubimke ustrelil. Kmečki fant Stanko Stanešič iz Bosanskega Smeja je hotel obiskati pred nekaj dnevi svojo sestro Stevo Petrović, poročeno v Dolnji Slatini. Ko je stopil v hišo, je našel svojo sestro vinjeno v družbi njenega ljubimca. Ker je radi tega Stanešič trdo prijel svojo sestro, se je vnel med njim in Stevinim ljubimcem hud prepir, ki se je končal s tem, da je ljubimec potegnil iz žepa revolver in s strelom težko ranil Stanešiča. Prepeljan je bil v bolnico, vendar ni upanja, da bi okrevaj.

★ Smrten skok 77letne starke iz drugega nadstropja. V četrtek je izvršila v Zagrebu samoumor 77letna Slovenka Marija Obajdinova, rojena v Vipavi in pristojna v Jezerane pri Brinjah. Obajdinova se je pognala skozi okno drugega nadstropja ustanovne bolnice na ulico in obležala na mestu mrtva. Obajdinova je bila po poklicu perica in je bila pred tednom dni prepeljana iz bolnice na Reki kot naša državljanka v zagrebško bolnico. Iz njenih besed pred samoumorom je sklepali, da si je vzela življenje radi težke bolezni.

★ Nagrada na Blažiča. Na drznega defraudanta Roberta Blažiča, ki je pri »Jugoslovanski tekstilni tvornici Mautner d. d.« v Zagrebu, dne 25. oktobra 1927 pomeveril znesek 365.351 Din v je razpisana nagrada v iznosu deset odstotkov najdene vsote. Robert Blažič je star 32 let, doma je iz Gorisčega in je italijanski državljani. Z njim je pobegnila, kakor smo že poročali, tudi njegova žena, 25letna Terezija, roj. Živković in doma iz Bjelovarskega okraja.

★ Bolni na živih ter duševno bolnim povzroči izredno mila naravna »Franz-Josef«-greniča dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Glasom izkušenj slovitih zdravnikov za živčne bolezni se najnujnejše priporočila poraba »Franz-Josef« vode tudi pri težkih obolenjih možgan in hrbtenice mozga. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

OBLAČILA TVRDE J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

★ Obleke kemično čisti, barva in plišira tovarna Jos. Reich, Ljubljana.

★ Stenical najboljši sredstvo proti steniam dobite samo v drogeriji Kanc, Zidovska ulica.

POČASTITE SPOMIN

dragih pokojnih in naših zaslužnih mož z nagrobnimi listki »Jugoslovanske Matice«!

18. Jedel bom na vsak jih petek, delavnik, nedeljo, svetek, o Božiču, za Vse svete same jajčje

(Dajte prih.)

Ljubljana

○ Ljubljanski obrtniki! Še danes je čas, da oddate po pošti glasovalne listine volivnemu odboru. Jutri je mogoče glasovati še osebno pri volivni komisiji zbornice TOL. Danes še lahko prinesete v tajništvo SLS, Jugoslovanska tiskarna, svoje glasovalne listine, da se za vas oddajo na pošto. Poagilirajte med znanci, da ne gre noben glas v izgubo.

○ Receptija na češkoslovaškem konzulatu ob priliki proslave narodnega praznika je bila prav prisrčna. Častitali so knezoškof dr. Jeglič, veliki župan dr. Vodopivec, general Kalafatović, prorektor dr. Lukman, vladni komisar Mencinger, dr. Milavce za oblasni odbor, dr. Mohorić za »Prosvetno zvezo«, dr. Rus za zdravniško zbornico, dr. Bilimo vič za Ruse, dr. Majaron za odvetniško zbornico. Miha Krek za uredništvo »Slovenca« ter zastopniki raznih organizacij in korporacij. Zvečer se je v Filharmonični dvorani vršila proslava za občinstvo. Te proslave se je udeležilo prav lepo število prijateljev Jugoslovansko-češkoslovaške Lige in Češke obci. Proslavo je otvoril g. konzul Rešl, ki je v kratkih stavkih poudaril pomen češkoslovaškega narodnega praznika. Nato je g. učitelj Votava recital Lukavskega prigodnico bratstvu med Čehoslovaki in Jugoslavi. Sledil je slavnostni govor dr. Ivana Laha, nakar so izvajali g. K. Rupl in gđ. Novakovičeva, Valjalova in Vedralova razne koncertne točke iz Smetane, Dvořaka, Suka in Nováka. Od zastopnikov oblasti so bili na koncertu navzoči v zastopstvu g. vel. župana vl. sv. dr. Andrejka, mestni komisar dr. Mencinger, general Kalafatović, dalje dekan univ. prof. dr. Bilimović, univ. prof. Král in drugi. Akademija JČL je uspela v vsakem oziru povoljno in občinstvo ni štedilo za aplavzom.

○ Umrla je včeraj 28. t. m. gospa Josipina Božič roj. Šinkover, mati dr. Mirka Božiča in inž. Cvetka Božiča ter tašča g. Toneta Kosa. Bila je skrbna in blaga mati ter vzor krščanske žene. Pogreb blage rajnice se vrši v nedeljo popoldne ob pol 4 iz Streliške ulice št. 29. Naj počiva v miru! Preostalih naše iskreno sožalje!

○ Cerkevna glasba v stelnici. V nedeljo na praznik Kristusa Kralja se bosta v Stelnici pri slovenski službi božji ob desetih izvajale sledeče skladbe: Pesem »Verni, srčno pred oltar, zložil Pogačnik, Missa in D. za mešani zbor, orgle in godalni orkester, zložil Skop, introit in gradual, zl. Premr, pri ofertoriju: »O Jesu ni dulcisime« za sopranski samospev z organi, zložil Battista, Tantum ergo št. 5, zl. Foerster, in pesem »Sree Kaljevo«, zl. Kimovec.

○ Novi vozni red na dolenskih progah. S 1. novembrom t. l. stopi na dolenskih progah popolnoma novi vozni red v veljavo. Administracija voznega reda »Ekspress« je založila za proge, kjer se je vozni red spremenil, dodatne korekture, katere dobe cenjeni odjemalci »Ekspresa« brezplačno.

○ Električne ure. Včeraj so se pričela po mestu dela za montiranje električnih ur po prometnejših križiščih Ljubljane. Poleg onih, ki smo jih omenili že zadnjič, montirajo še posebno dvostrano uro na frančiškanskem mostu. Proračunana vsota za montiranje električnih ur znaša 280.000 Din, dočim so vzdrževalni stroški minimalni.

○ Neprestano so povpraševali obiskovalci knjižnice, kdaj izide tretji del »Dušice«, svetovno-znanega romana angleške pisateljice B. Orey. Sedaj je izšel in se izposiže s prvima dvema v Ljudski knjižnici Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 5. Knjižnica je odprla vsak delavnik od 9.—12 in od 2.—7. zvečer.

○ Hišne posestnike iz Ljubljane in okolice opozorjamo na veliki shod, ki se vrši v nedeljo, dne 30. t. m. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Gre za zelo važne zadeve glede novega stanovanjskega zakona, občinskih doklad itd. Udeležite se shoda vsi. — Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

○ Nočna služba lekarn. Nocoj imata nočno službo: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetki cesti.

○ Komunistična »Enotnost« zaplenjena. Drž. pravdnštvo je izdalo včeraj odlok, s katerim zaplenja 41. številko tukajšnjega komunističnega glasila »Enotnost«. »Enotnost« je včeraj izšla, toda že dopoldne so organi političnega oddelka prišli v upravnštvo lista na Turjaškem trgu in v tiskarno »Slovenija«, kjer se list tiska, ter konfiscirali vse izvide tega lista. Kakor trdijo komunisti, je videlo drž. pravdnštvo v dveh odstavih, zlasti pa v uvodniku neke pasuse, ki so za dinastijo žaljivi.

○ Požar v dimniku. V četrtek, pozno ob 10. uri zvečer, je nastal v dimniku hiše Marije Reinerjeve na Restjevi cesti št. 7 ogenj. Kakor trdi Reinerjeva, so se vnele v dimniku saje, vendar pa to dimnikar odločno zanika, ker je dimnik osnažil šele pred 14 dnevi in je morala biti v dimniku najbrže kaka druga vnetljiva snov. Gasilec so ogenj kmalu pogasili.

○ Otroški plašči, obleke. — Kristofl-Bučar.

○ Veliko izbiri volnenih jopic, najfinejših blaz perila, kravati itd. priporoča trdka Ig. Zargit, pri nizki ceni, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Kočevske volitve.

DR. SAJOVIC — OBČINSKI GOSPODAR. — DR. SAJOVIC PA »BEDNO LJUDSTVO«. — PAVOVO PERJE. — NJEGOV AGITATOR PROTI NJEMU. — IN SE TO IN ONO.

Cim bolj se bliža 30. oktober, tem bolj se poostrejuje boj za občinsko upravo. Na eni strani stoji SLS s svojim poštenim imenom in Nemci, na drugi strani dr. Sajovic, proti kateremu se je uprla vsa kočevska javnost. Da so zgoraj omenjene stranke upravičene nastopiti proti delu in delovanju dr. Sajovice, hočemo to dokazati na podlagi nepoputnih dejstev, volilci pa naj sodijo.

Dr. Sajovic in občinsko gospodarstvo. Ko je dr. Sajovic sedel na županjski stol, je dobil 424.000 dinarjev rezerve, sedaj ima še 80.000 Din, kakor je sam povedal. Za kaj je šlo 344.000 Din? Povedati pa moramo, da je bila lista rezerva shranjena za tlakovanje ceste od kolodvora do Dijaškega doma. Pred tremi leti so pač merili cesto podolgom in počen, a cesta še danes, ko so minula tri leta županovega plodonskega dela, še ni tlakovana. Pravite, g. Sajovic, da ste znižali občinske doklade od 300 na 30 odstotkov. Ko bi bili vsaj tiho v tej stvari. Kdo pa plačuje tistih 30 odstotkov doklad? Uradnik in delavec; proste so pa banke, fabrike, veletrgovci in veleposelniki. Doklade so vendar le na vino, pivo in mazo, in s temi dokladi revnih ljudi ste upravljali občino.

Kako ste gospodarili g. Sajovic z vodo in pa elektriko? Pred vašim nastopom kot neomejen gospodar je bila voda skoraj brezplačna, danes jo moramo plačevati 4 Din za kubni meter. Kje v Sloveniji je tako draga voda? Kilovatna ura električnega toka je stala okrog 75 par, dr. Sajovic nam jo je odprl po 4 Din. — Prav posebno pa ste pomislili na kanalizacijo in otepljeno mesto. Za to bodele brez dvoma dobili spomenik ali v »Sanzipfuz«, ali pa na travniku pred osnovno šolo kjer boste lahko priča tisti kanalizaciji, o kateri govorite.

»Bedno ljudstvo.« Najbrže si mislite pod tem imenom tiste reveže, na katere teče voda skozi sprinelo streho, kajfeževе delavce, rudarje, mestne delavce in siromake sploh. Kaj ste za to storili? Ali mislite, da se odpravlja in lajša socialna beda s tem, da se jim delijo za volitve srajčke in hlačke in čevlji? — Ustanoviti hočete »posredovalnico« za delo. Potrebna je in mi bi vam verjeli, da se niste spomnili šele zadnji teden pred volitvami.

G. Sajovic! Kočevje mora imeti bolnišnico! To vprašanje ste rešili takole. Vaš Dijaški dom je izbral orožnike iz Venuševе hiše, orožniki bolniške iz bolnišnice in stvar je bila rešena. Bolniki lahko leže in mro doma, kaj ne?

Tudi gimnazija vam ne da miru. Tudi to pavovo pero si hočete nekam zatekniti, ko ste se s tisto plakatirano brzojavko »Dr. Sajovic — Kočevje« tako neusmiljeno osmešili. — Kdo je rešil V. razred. Čisto na kratko: 1. Brzojavko o zastopstvu v Belgrad je podpisal kočevski krajevni odbor Slov. ljudske stranke. — 2. V Belgrad sta šla

osebno obl. poslanec Peterlin in trgovec Kresse. Tistim, ki si sedaj utrkajo pavovo pero, se menda ni ljubilo iti. — 3. Minister dr. Gosar se je v nemu-lastno odločnostjo zavzel za gimnazijo. — Vi, dr. Sajovic, ste odposlance v Glavni odbor radikalne stranke v Belgradu. Zakaj se niste obrnili nanj?

Največ kroglice pa upate dobiti, ker ste se tako »junaško« spustili v boj zoper Nemce. Ti se se vam pa smejejo, ker hranijo vse tiste obljube (pisane, prosimo), ki ste jih obetali s svojim podpisom pri prvih državnozbornih volitvah. In tistih 16 točk, s katerimi ste moledovali pri njih za mirno »sožitje«, ko vam je primanjkovalo denarja v Mestni hranilnici, ker so si Nemci ustanovili lasten denarni zavod.

Slov. ljudska stranka jim ne obljublja nič; njeno pošteno ime in brezmadežna preteklost jamčita, da priznavamo vsakemu vse pravice, ki mu gre.

Delavci! Kaj je dr. Sajovic za vas storil? Rudarji! Je dr. Sajovic izpolnil vse obljube, ki vam jih je dal? Ne! Za hlačke in srajčke nobene kroglice!

Uradniki! Boste zaupali kroglice možu, ki je pokazal take »slajne« gospodarske in pa socialne zmčnosti. Ne in ne!

Vsi, vse kroglice v 1 skrinjico, ki je SLS!

Volilne skrinjice. Naša skrinjica je prva in ne druga kamor hoče zvabiti lažnjiv letak naše glasove. Zerjavosko-Sajovičeva skrinjica naj bo peta, Slov. ljudske stranke je prva, kamor bo oddal vsak zaveden volivec svojo kroglico.

Volilni komisar. Okrajni glavar je z dne 27. t. m. izdal sledečo odredbo: Na osnovi § 43 zakona o občinskih zadevah v Sloveniji z dne 18. februarja 1922, se imenuje g. dr. Tina Čuš, okrajni glavar v Kočevju kot posebni volilni komisar in sicer za vsa opravila, ki pripadajo, po tem zakonu županu. Vse stranke, ki bi se sicer v volilnih zadevah obračale na g. župana, naj vlagajo svoje vloge pri okrajnem glavarju soba št. 5 med uradnimi urami. Tam se dajejo tudi ustnena pojasnila.

Iz seje kočevske NRS. K tej notici v št. 238 nam pošilja Ivan Bedina iz Kočevja 97 popravek, da na sobotni seji NRS gospodu dr. Sajovicu ni očitil, da se ni pod njegovim županovanjem ničesar storilo za izboljšanje socialnih razmer delavstva, ampak da je nasprotno še poudaril, da je bil g. dr. Sajovic prvi župan v Kočevju, ki je resno in smoteno lajšal bedo delavskim slojem, zlasti pa delavskim šolskim otrokom.

Šedivý. v četrtek večer razkril g. dr. Kotnik, ko je poročal o ljudskem pesniku Drabosnjaku. Predavanja se je udeležila predvsem inteligenca in dijaštvo.

Poprava poročnišnice. Od oblastnega odbora imenovani primarij na poročnišnici v bivšem sanatoriju g. dr. Benčan je že nastopil svojo službo. Oblastni odbor izvršuje na poročnišnici najnujnejša popravila in potem se bo zavod otvoril.

Stanovanja v novih mestnih hišah se bodo oddajala šele v priložni občinski seji, ki bo najbrž dne 4. novembra ali še pozneje in sicer zato, da vsi člani finančnega odseka morejo preštudirati vloženih 550 prošenj. O izidu glastvanja o dodeljevanju stanovanj bodo prošnji po seji obveščeni od mestnega magistrata in je vsako poizvedovanje pri referentu g. dr. Jerovšku brezuspešno.

En dinar za obleko, en dinar za srajčko, en dinar za čevljičke revnemu otroku. Prosimo, da ne odrečete tega daru, ko Vas prosi zanj v obliki prostega znaka — Podporno društvo za revne učence.

Študenti pri Mariboru. Po dosedanjih vesteh bomo imeli v naši občini 4 kandidatne liste

ZA JESEN IN ZIMO

kupite Vaša oblačila pri znani, strogo solidni trdki
Jos. Rolina, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3.

za občinske volitve, ki se vršijo dne 11. decembra in sicer bodo te liste vložili socialisti, najemniki združenih slov. strank, društvo hišnih posestnikov ter dekalisti (Del. kmetijski republikanski blok). Posebno hud boj se je vnel med socialisti in dekalisti radi zadnjih napadov v listu »Enotnost« na tukašnje socialiste. Pri zadnjih volitvah smo imeli samo tri liste in letos bo še društvo hišnih posestnikov v Studencih vložilo stanovska listo. Ne bi imeli nič proti temu, ako bi bila ta lista slovenska, a začudili smo se ko smo videli, da se na tej listi svetijo imena ljudi, ki niti »lovenskega« jezika ne razumejo in to še na prvem mestu, da pravno imamo v Studencih ugledne hišne posestnike, Slovence, ki bi lahko bili nosilci te liste.

PRIPOROČAMO

moško in damsko konfekcijo trdke
GRICAR & MEJAČ
Selenburgova ulica št. 3.

Celje

Samo še danes je čas, da oddate v Celju na pošto glasovnice za obrtno zbornico. Zavedni obrtniki ter naši zaupniki po celjsko-vranskem okraju naj jih tekom današnjega dne gotovo oddajo v tajništvo SLS v Celju, Cankarjeva 4. — Natocevanju in obrekovanju demokratičnih glasil najljepši odgovor je, da se zadnji dan vsi posvetimo zbiranju glasovnic za listo SLS. Glasovnice je še precej med volilci.

Naročnikom oglašev v »Slovenec« sporočamo, da sprejema celjska podružnica »Slovenec« posredovanja samo v onih slučajih, ko je oglaš naložen pri tej podružnici. K neposredno v Ljubljani naročenim oglašom more dati pojasnilo samo uprava »Slovenec« v Ljubljani.

Družinsko pratiko za 1. 1928. ima v Celju na prodaj podružnica »Slovenec« na Cankarjevi cesti 4.

Proračun za 1. 1928. občine Okolica Celje. Prošlo nedeljo se je vršila proračunska seja občinskega odbora Okolice Celje pod predsedstvom župana g. Glinskega. O proračunu je poročal načelnik finančnega odseka g. Al. Mihelič. Proračun za 1. 1928. izkazuje 85.000 Din dohodkov in 1.265.452 Din stroškov, torej 1.180.452 Din primanjkljaja. Za kritje primanjkljaja pridejo v poštev donosi davščin, kakor: 210.000 Din, ki jih vrže posebna pridobitina, 119.250 Din, ki jih dajo ostali davki, 428.800 Din užitnine na vino, pivo, žganje itd. Vsi ti dohodki pa ne nudijo dovolj kritja, radi tega naj se doba odplačevanja na posojilo v znesku 5.000.000 Din (nova školska šola!) podaljša na 30 oziroma na 40 let. Občinski odbor je sprejel poročilo o proračunu soglasno. Končno se je na tej seji še sklenilo prispevati k stroškom regulacije Rudinje z zneskom do 100.000 Din. O poročilu Vodovodne zadruge Savodno bo sklepal občinski odbor v prihodnji seji.

Tajništvo obrtnih zadrug v Celju nam je na tozadevno našo trditve pojasnilo, da ni sprejelo doleže nobene glasovnice in da je vsakega obrtnika, ki se je doslej v zadevi zborničnih volitev obrnil na tajništvo, informiralo povsem nepristransko o obstoječih kandidatnih listah. — Ravnovali pa smo, kakor informacije sta dajala gg. Bernardi in Komar.

Celjsko orlovsko okrožje ima dne 30. oktobra 1927 svoj redni okrožni svet ob poldevetih zjutraj v hotelu Beli vol. Udeležba za vse odeške celjskega orlovskega okrožja obvezna.

Kdo je proti predstavam v Mestnem gledališču? »Nova doba« je iztuhla senzacija: »Slovenec« je proti predstavam v Mestnem gledališču. Da je to svojo podlo trditve zavila v kopo nekvalificiranih izrazov in sumničen ter se kajpak obdregnila ob Krekovo mladino, tega »Novi dobi« pač ni zameriti. Da pa ne bo slepomišljenja, po-

Na glavobol

sem že pazil! Našel sem sredstvo, katero zvesto uporabljam. Čim začetim predznake glavobola, takoj zaužijem neprekosljive Aspirin-tablete Bayer

ASPIRIN

Q5

In me glava sploh ne prične boleti. Kupujem pa samo prave »Bayerove tablete« v originalnih zavitkih z rdečo garancijsko znamko.

vemo določno: V presoji umetnostne kvalitete te ali one predstave se ne bomo učili pri kritikih, ki zamočujejo nedostatke iz lokalnega patriotizma ter osebnih simpatij do nastopajočih. Mi bi hoteli biti prvi, ki bi podpirali mestno gledališče, ako bi videli resno tendenco ustvarjati nadpovprečno in nuditi sodobni kulturni potrebi človeka primerno umetniško hrano. Neizprosni nasprotniki pa smo udeleževanju, ki ne more preko plitkega diletantizma, a si hoče vseeno s silo priboriti v žurnalistični videz nečesa imponantnega. — Kar se tiče predstav v Narodnem domu bi smela biti »Nova doba« vsaj toliko pravična, da bi razlikovala med predstavami delavskega kulturnega društva, ki ne reklamira za sebe nikakega vseobčnega značaja gledališča, temveč mu je gledališka predstava zgolj eno izmed številnih sredstev, s katerimi hoče dosežati svoj društveni namen, ter med mestnim gledališčem, katerega prvi in zadnji namen je biti interpret sodobne gledališke kulture. Dočim se predstave v Narodnem domu že po svojem smotru omejene na gotovo skupino ljudi, je mestno gledališče obča zadeva, ki se dotika i sre i žepov vseh Celjanov. Mi ne delimo mnenja z onim mestnim svetnikom, ki ga citira »Nova doba«, a v gledališču zahtevamo take hrane, ki je vsaj prebavna, če ne že poživiljoča. K vsemu temu pripomnimo še, da visoko cenimo umetniško potenco sedanjega umetnostnega ravnatelja, da pa nimamo niti najmanj razloga verovati v sposobnosti sedanjega predsednika Dramatičnega društva. — O, je kulture v Celju, mnogo je je, le žal da si neke domišlja, da je monopolizirana v SDS.

O, kulture pa toliko! Dne 10. novembra prispejo v Celje Zikoveci in prirede v dvorani mestnega kina koncert. To nekomu ni prav, ker da je ta dvorana nemška, in poziva neposredno na bojkot koncerta. Zikovec priporočamo, da naroče pri »Novi dobi« za svoj koncert inserat, kol dela to mestni kino, in dvorana bo povsem primerna.

Svelovna marka: Cendres de rose
Rouge mandarine
Bourjois — Paris

Vič

Proslava v počastitev spomina dr. Kreka, katere se vsled renoviranja odra ni mogla dosedaj vršiti, se vrši v petek, dne 4. oktobra, ob 8. uri zvečer v dvorani društvenega doma na Glincah s sledečim sporedom: 1. Deklamacija. 2. Premisljiva pesem. 3. »Lahko noč«. 4. Ipavec: »Oblačke«, poje moški zbor cerkvenega pevsk. krožka. 5. Deklamacija. 6. Krek in njegovo delo, govori g. prof. Dolencec. 7. »Hlapec Jernej«, dve sliki. — Ujudno vabimo vso našo javnost, da se proslave udeleži v največjem številu.

Kip presv. Srca Jezusovega. V nedeljo, dne 30. t. m., bo slovesno blagoslovljen nov krasen kip, ki ga je kupilo društvo Krščanska šola na Viču za našo šolo, in sicer ob pol treh popoldne v

»Hera«, stavbena zadruga v Ljubljani, vabi svoje člane na občni zbor, ki se bo vršil dne 12. novembra 1927, ob 8. uri zvečer v salonu pri Levu na Gosposvetski cesti.

Prosvetna zveza

Nova štita pri Gornjem gradu. V nedeljo, 30. t. m., po večernicah bo predavanje s skiptičnimi slikami Judita, Dev. Orleanska in sv. Ciril in Metod. Predaval bo g. župnik Tomažič.

Mostje. Prosvetno društvo vabi na otvoritveno predstavo, ki bo v nedeljo, 30. t. m., ob osmi uri zvečer. Na sporedu je krasna igra »Zlatarjevo zlato«.

Preska. V nedeljo, 30. t. m., uprizori Prosvetno društvo ob treh popoldne ljudsko igro: »Roza Jelodvorska«.

Tržič. V nedeljo, 30. t. m., bo zvečer ob 8. prosvetni večer, ki bo veljal češkoslovaški državi. Na sporedu je film iz Češkoslovaške.

Ježica. V soboto, 29. t. m., priredi prosvetno društvo »Koroški večer« s petjem, deklamacijo in s skiptičnim predavanjem o Koroški. Predava g. prof. Dolencec.

Smartno pri Kranju. V nedeljo, 30. t. m., ob pol treh priredi prosvetno društvo Krekovo slavnost. O Kreku predava g. prof. Dolencec.

Trbovlje. Prosvetno društvo vabi na zanimivo predavanje o spiritizmu, ki bo v nedeljo, 30. t. m., ob treh popoldne. Predavanje bodo pojasnjevali skiptične slike.

Kranjska gora. V soboto zvečer in v nedeljo, 30. oktobra t. m., ob štirih popoldne priredi Ljudski oder v Kranju krasno hrvaško narodno igro s petjem »Graničarji«.

Vianja gora. Kat. slov. izobraževalno društvo uprizori v nedeljo, 30. t. m., zvečer kot uvod v sezoni 1927/28. zgodovinsko igro »Dekle z biseri«. Med odmore igra društvena godba.

Gorje. V nedeljo, 30. t. m. in 6. novembra, bo v Gorjanskem domu ob 7. zvečer igra »Stari in mladi«.

Ljubljansko gledališče.

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sobota, 29. oktobra: HLAPEC JERNEJ. Red D. Nedelja, 31. oktobra ob 15. uri pop.: VRT EDEN. Izven.

Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprto.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sobota, 29. oktobra: TRUBADUR. Red A. Nedelja, 30. oktobra: ZALJUBEJEN V TRI ORANJE. Izven.

Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprto.

Operni repertoar: Danes se poje na abonma A Verdijev »Trubadur«. Kot Leonora se predstavi našemu občinstvu ga. Zinka Vilfan-Kunc, brezdomno pevka velike bodočnosti. Svoje pevske študije je nedavno završila na Zagrebški muzički akademiji, ter je doslej na mnogih koncertnih nastopih (med drugimi tudi v lanski sezoni v Ljubljani) pokazala svojo izredno šolo, ter visoko glasbeno kulturo. Za ta nastop vlada posebno zanimanje tudi v zagrebških glasbenih krogih, ki bodo ob tej priliki, med drugimi slavnima primadonama g. Milka Terabina, rektor F. Lhotka in drugi, prisostvovali v Ljubljani predstavi. Ostale partije pojejo ga. V. Thierry ter gg. Gospodinov, Holodkov in Rumpel. Jutri v nedeljo se poje v tretji Prokofjeva sijajna opera: »Zaljubljen v tri oranje«.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 29. oktobra ob 20. uri: TRAVIATA. Ab. A. Kuponi.

Nedelja, 30. oktobra ob 20. uri: ČARDASKA KNEGINJA. Kuponi.

Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprto.

Torek, 1. novembra ob 20. uri: TRAVIATA. Kuponi.

Izprememba marib. gledališkega repertoarja. Ker gd. Lubeleva radi obolenosti v soboto še ne

more nastopiti, se je sobotni repertoar izpremenil v toliko, da bo »Traviata« mesto preje objavljene »Bajadere« (abonma A ostane). V nedeljo je »Čardaska kneginja«, kakor je bilo prvotno javljeno.

Celjsko gledališče.

Nedelja, 30. oktobra ob pol 4. uri pop.: MOGOČNI PRSTAN. Ljudska predstava ob znižanih cenah. Zadnjih v sezoni.

Sreda, 2. novembra ob 20. uri: MLINAR IN NJEGOVA HČI. Izven abonementa.

Na vernih duš dan ob 20. uri zvečer je premijera znane in priljubljene Raupachove žalostne Mlinar in njegova hči. Predstava je izven abonementa. Opozarjamo, da igra glavno vlogo mlinarja Crnota g. ravnatelj Valo Bratina, ki igra tudi režira in oskrbi popolnoma novo, slikovito inscenacijo. Ostale vloge so v rokah dam: Kavčičeve, Lovrečeve in Zabkarjeve ter gospodov Cepina, Segule, Beleta, Zabkarja in dr. Predprodaja vstopnic v knjižarni Gorčar in Leskovšek.

Ljubljanski ljudski oder.

Nedelja 30. oktobra ob 3 popoldne: MLINAR IN NJEGOVA HČI.

Torek, 1. novembra ob pol 8. uri zvečer: MLINAR IN NJEGOVA HČI.

Naše dijaštvo.

»Danica« v Zagrebu. Na rednem semestralnem občnem zboru J. K. A. D. »Danica« v Zagrebu dne 22. t. m. je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Jeglič Milko, cand. paed.; podpredsednik Malenšek Slavko, cand. med. vet.; tajnik Moser Franc, cand. med. vet.; blaginjak Babšek Josko, cand. paed.; knjižničar Magajna Bogomil, cand. med.; gospodar Podpečan Ivo, cand. med.; revizorji Bedjanjič Milko, cand. med., Osolnik Janez, cand. med.

Na 67. rednem občnem zboru J. K. A. D. »Danica« dne 27. t. m. je bil izvoljen sledeči od-

bor: predsednik Martelanc Ivan, cand. iur.; podpredsednik Povšič Jože, stud. phil.; tajnik Hribovšek Anton, stud. iur.; blaginjak Kambič Jože, stud. med.; gospodar Krošl Tone, stud. phil.

Cer veni vestnik.

Duhovne vaje za organiziste bodo v Domu od 14 do 18. novembra. Vodstvo Doma prosi ujudno gg. župnike, da bi opozorili organiziste na ta tečaj, oziroma jim šli na roko, da se ga morejo udeležiti.

Naznanila.

Strokovno društvo javnih nameštencev in upokojencev kraljevine SHS v Ljubljani ima danes ob 20. urah sejo načelstva, strokovnega sveta in nadzorstva v kleti I. del. konz. društva. Kongresni trg 2. Poleg običajnega dnevnega reda se bo na poziv Jugoslovanskega kluba razpravljalo o službeni pragmatiki javnih nameštencev. Udeležba članov vseh treh odborov obvezna, ker se bo razpravljalo o pragmatiki in važnem uradniškem vprašanju. Nadvse važno, zato naj nihče ne manjka. — Predsednik.

Družabni klub. Danes v soboto ob 8. uri zvečer v beli dvorani Uniona važen sestanek članov. — Od obiska odvisni nadaljnji družabni večeri.

Šiška. Katoliško prosvetno društvo prične v ponedeljek, 31. t. m., ob pol 8. uri zvečer v samostanski dvorani z nastopnim predavanjem g. msgr. Viktorja Teske o slovanskih prosvetiteljih sv. Cirila in Metoda, ki ga bodo pojasnjevale lepe skiptične slike. Društvo se je posredilo pridobiti za to sezono mnogo odličnih predavateljev, tako da bodo omogočena predavanja redno vsak ponedeljek. Vabljeni vsi člani in prijatelji prosvete!

Mladinski dom, Kodeljevo. V nedeljo, dne 30. oktobra, ob pol petih uprizori dramatični odsek lepo in poučno Finžgarjevo dramo »Veriga«. Nova scenerija! Ujudno vabimo!

Merkurjev four-lix danes ob pol 9. uri zvečer v restavraciji »Zvezda«. — Odbor.

župni cerkvi, nato pa bodo kip prenesli v procesiji v šolo. Vabimo občane, da se te redke slavnosti udeležijo v največjem številu.

Večerni tečaj za nemščino. Krekova mladina Vič priredi v slučaju zadostnega števila prijavljenih večerni tečaj, ki se bo vršil v šoli na Viču. Prispevek prijavljenec bi znašal 10 do 15 Din mesečno. Vabimo Krekovec in vse naše prijatelje, da se poslužijo te ugodne prilike. Prijavitelj se je treba do petka, dne 4. novembra, pri predsedniku Krekove mladine Vič 78 ali v društvenem domu na Glincah vsak večer od 7. do 8. ure.

Kamnik

Poskusen samoumor. Na Vrhpolju pri Kamniku se je dne 27. t. m. dopoldne ustrelil s službenim samokresom 35letni orožnik Jerina. Preje je služboval v Trzinu pet let, pol leta pa v Kranju. Pred petimi dnevi je odšel samovoljno z vsa orožniško opremo s službenega mesta, se nekaj časa potikal po kamniških planinah, dokler ni dan pred poskusnim samoumorom prišel na svoj dom na Vrhpolje. Zadel se je v prsa, meril je v srce, pa se mu je ponesrečilo. Prepeljali so ga z avtom v bolnišnico v Ljubljani, kjer se bori s smrtjo. Pustil je sicer pismo z naročilom, naj njegov denar dobi nezakonski sin njegov, ker gre sam v smrt, a vzroka dejanja ni navedel. Domneva se pa, da je storil nesrečnik svoje dejanje v duševni zmedenosti, ker so se taki znaki pri njem često pojavljali.

Ansambel Nar. gledališča v Ljubljani. Sestoji iz gg. prof. Šesta, Rogoza ter ge. Rogozove in Wintrove, je gostoval v Kamniku dne 26. t. m. s tremi groteskami, dve od njih deli P. Petroviča, ena L. Charellija. Že komadi sami so bili kakor izbrani za okus našega občinstva, mojstrsko igranje pa je tudi storilo svoje. Sicer se je g. profesor Šest v drugi groteski spustil v malo koketiranje z občinstvom in morda potegnil s seboj tudi go. Rogozovo, ki je v vlogi strojepeške zelo ugajala, mnogo manj pa v obeh ljubimskih vlogah, vendar smo vsem štirim poštrevnovalnim članom Nar. gledališča hvaležni za nastop in jih vabimo še za drugič. — Kakor čujemo, se nam obeta za prihodnje dni koncert Zikovecove kvarteta.

Tržič

VIII. in IX. prosvetni večer društva sv. Jožefa se vrši danes, v soboto, 29., in jutri, v nedeljo, 30. t. m., ob osmi uri zvečer v dvorani Našega doma. Na programu je nadaljevanje filmskega predavatelja o Češkoslovaški. Že prvi del tega kino-predavanja je napolnil dvakrat našo dvorano in tudi drugi del bo gotovo vse zadovoljil.

Zidanje pod streho se vrši v »Trajbah« pri kolodvorju. V ogromnem, nedovršenem poslopiju, ki ga je svoj čas kupila naša predilnica od inozemske družbe, zidajo sedaj zgradbo za 16 stanovanj in še za skupno stanovanje deklet, ki delajo v predilnici.

Tovus — oživljen. Družba Tovus, strojarsko podjetje, je svoj čas prenehala z obratom. Zdaj so to družbo oživili novi družabniki. Nas bo prav veselilo, če bo novo podjetje uspevalo.

Trbovlje

☆ **Kje je trimesečna podpora za starovpojence?** Vsake tri mesece bi se morala izplačevati iz pokojniškega sklada v Ljubljani starovpojencem podpora v obliki dvojnega doklad iz ostanka denarja od davka na premož. To se ni storilo že od velike noči ter nas ljudje povprašujejo, kaj je s to podporo, kar so tudi upravičeni, ker je znano, da ima sklad vsak mesec večji ali manjši prebitok. Vpokojenci tudi tožijo, da se jim na njihove prošnje ne odgovarja.

☆ **Predavanje.** Kat. prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 30. oktobra, ob pol 4. uri popoldne predavanje o spiritizmu v Društvenem domu.

☆ **Rekord v produkciji premoža.** Naš rudnik je v sredo naložil 404 vagone premoža, kar je rekord v produkciji. Pred leti je bilo veliko, ako se ga je natovorilo 200 vagonov, sedaj pa že nad 400, pa še hočejo več, akoravno se je lanko leto reduciralo nad 3000 rudarjev.

Cerklje ob Krki

Žalostne novice. O uboju Franca Urbanca smo prejeli še sledeče poročilo: V nedeljo zvečer so imeli pevci cerkvenega zbora vajo za praznike. Fantje-pevci iz župeče vasi, med temi tudi 26letni Franc Urbanč, so odšli proti Cerkljam. Za njimi priteče 20letni Vesel ter pred cerkvijo, kjer jih je dohitel, skoči k Urbanču in mu tada z nožem dva sunka v trebuh. Urb. ača so prepeljali v bolnišnico v Brezice, toda sled izkrevavitve je v torek popoldne tam umrl. Pokopan je bil danes, v četrtek, v Cerkljah. Tako slovesnega pogreba že davno niso Cerklje videli. Nobeno oko pa ni suho ostalo, ko so ob odprtem grobu zapeli pevci-tovariši: »Več ga ni! Bil je blag značaj in priljubljen. Pevski zbor je izgubil z njim dobrega basista, Marjina družba dobrega člana, soseska dobrega prijatelja, domača hiša pa dobrega sina. Morilec Vesel je še isti večer napadel tudi brata umorjenega Urbanča, a ta se je k sreči rešil. — Prav isto nedeljo zvečer pa je bil tepež med vinjenimi gosti v gostilni Vahčić.

G. nadučitelj Janko Golob, ki se nahaja na bolezenskem dopustu, ni imel prevelike sreče z nabiranjem glasovnic za demokrate. Naši ljudje so zavedni bolj kot to misli g. Golob. Tudi vinska kupčija ni pomagala.

Dopisi

Prežganje. Dne 25. oktobra t. l., od 4. do 5. ure popoldne se je lotil Jožef Turk iz Višnje gore kovaškega pomočnika Rafaela Škulja iz Prežganja, in sicer na potu od Trebeljevega proti Leskovcu. Škulj je šel v spremstvu enega fanta in dekleta v Stično in mu je Turk grdo preklinjajoč nastavljal nabit samokres na prsa, rekoč: če se gane, ustrelim. K sreči je prišla mimo žena tukajšnjega organista in je fanta rešila pred Turkom. Ravno isti dan je Turk dejansko napadel v Trebeljevem župana Galeta. Zadevo ima v rokah orožništvo.

Vinica. »Jutro« je baje pretekli teden pisalo o nekem strahovitom porazu klerikalcev na Vinici ob priliki zadnjih občinskih volitev. Kot dopolnilo tega strahovitega poraza javljamo sledeče: Dne 24. t. m. se je konstituirali novi občinski odbor. Za župana je bil samo z glasovi SLS izvoljen g. Franjo Ostron, odlični pristaša SLS. Vsi svetovalci so naši zvesti pristaši. Tudi številno smo od zadnjih občinskih volitev napredovali. Nam to zadostuje. »Jutro« pa naj le napreduje pisari o strahovitih porazih klerikalcev. — Ni pa za nas rešena neka druga stvar. Gosp. Gorjanec, orožnik na Vinici, in g. Lapajne, starešina finančne kontrole na Vinici, sta se pri zadnjih občinskih volitvah izkazala kot agitatorja SDS. Za danes samo vprašamo, jeli to znano višjim oblastem in kakšne ukrepe nameravajo storiti? Mi nočemo uradnikov agitatorjev.

Kulturni pregled

Gostovanje solistov mariborske operete v Zagrebu. V torek so gostovali solisti mariborskega operetnega ansambla gđ. Lubejeva in Udovičeva in gg. Bratuž, Skrbineš in Harastovič pod vodstvom ravnatelja g. Mitroviča v Zagrebu v opereti »Bajadera«. Zagrebska publika je goste iz Maribora navdušeno sprejela, zagrebski dnevniki pa so prinesli dolge kritike o predstavi, v katerih posebno hvalijo g. ravnatelja Mitroviča, da je vzgojil tako izborni operetni ansambl. Kritiki priznavajo, da je mariborska opereta visoko nad običajnim nivojem ter se lahko primerja z veleumestno opereto. Od posameznih gostov posebno hvalijo izvrstno subretto gđ. Lubejevo, njena partnerja gg. Harastoviča in Skrbineška, gđ. Udovičevu, ki je pela glavno ulogo, hvalijo njen glas in g. Bratužu priznavajo izvrstno igranje.

Umetnostna razstava Cuderman-Maleš. V nedeljo, dne 30. t. m., ob 11. uri dopoldne se odpre v Jakopičevem paviljonu kolektivna razstava slikarskih in grafičnih del Mihe Maleša in Staneta Cudermana. S tem stopata oba umetnika prvič v domovini s celokupnim svojim delom pred našo kulturno javnost in pričakovati je, da bo le-ta znala ceniti pomen te razstave. Ob razstavljalca sta študirala v Pragi, kjer je nam znanejši Maleš razstavil že večkrat, deloma sam, deloma pod okriljem Umetlecke Besede.

Klub svobodnih slovenskih književnikov. Dne 24. oktobra t. l. se je vršil ustanovni občni zbor Kluba svobodnih slovenskih književnikov, ki so ga ustanovili mladi slovenski književniki. Občni zbor je določil sledeči klubov program: »Klub smatra umetnost kot važno izrazilo človekovega duševnega življenja v borbi za svobodo človekovo, ki stremi po dosegu socialne enakosti, vključujoči na tej nadaljevalni oblikovanje in pospeševanje kulturnega slovenstva. Zato klub odklanja vsako umetnost, ki po svoji tendenci ali pa poudarjeni breztendenčnosti škoduje temu stremljenju. Poleg tega smatra umetnika kot važnega tvorca pri progresivnem, človeštvu osvobojemem delu. Umetnik je delavec, ki zasluži za svoje delo zasluženo plačilo, kakor vsak drug intelektualni ali ročni delavec človeške družbe. Izrečno je proti literarnemu zastojkarstvu, ki podpira eksploatacijo umetnikov. Klub zastopa strokovne interese svojih članov napram revijam, založbam itd. ter je sploh zoper vsako eksploatacijo človekovih delovnih sil.« — Za predsednika je bil izvoljen Bratko Kreft, za tajnika Tone Seliškar, za blagajnika Miran Jarc.

Razstava južnosrbskih slikarjev v Skoplju. O priliki otvoritve novega Narodnega gledališča v Skoplju so priredili južnosrbski slikarji v skopljanskem Prosvetnem domu razstavo svojih del, med katerimi so za južnosrbsko umetnost posebno pomembni in značilni lesorezi. Na razstavi je zastopanih izredno veliko umetnikov.

Denis-jev spomenik v Pragi. O priliki desetletnice Češkoslovaške republike dne 28. t. m. odkrijejo v Pragi spomenik Ernestu Denis-ju. Spomenik je delo kiparja Karla Dvořaka in arhitekta Vl. Hofmana.

Podelitev Noblove nagrade. Proforsorski zbor Karolinškega inštituta v Stockholmu je odločil, da dobi lansko Noblovo nagrado za fiziologijo in medicino profesor kopenhagenske univerze Johannes

Fiebiger za njegova raziskovanja o raku. Letošnja nagrada iz iste stroke se je priznala dunajskemu vseučiliškemu profesorju J. Wagner-Jaureggu za njegova odkritja o zdravljenju paralize.

Glasba.

»Zikovec v Ljubljani. Kakor že javljeno, priredi komorni kvartet »Zika«, kojega člani so: Richard Zika, Berger, Ladislav Černy in Ladislav Zika v veliki dvorani hotela Union v petek dne 4. novembra ob 20. uri komorni koncert z izredno zanimivim, za Ljubljano povsem novim sporedom. Provokrat se izvaja na tem koncertu delo slovenskega komponista Lucijana Marije Škerjanca, ki nosi naslov »Sonatina de camera«, napisana v dveh stavkih. Pred točko igravo modernu Schulhofovo delo in sicer 5 različnih plesov, napisanih za komorni kvartet. Kot sklepno točko svojega tokratnega programa pa izvajajo Sukov godalni kvartet op. 11, katerega je napisal ta najodličnejši živeči češki komponist še v svoji prvi periodi umetniškega ustvarjanja, kot ognjevit mladenič poln ljubezni in hrepenenja. Opozorjamo na »Zikovec«, ki so se vrnili iz zmagovalne umetniške poti s preko Oceana in ki po dvehletnem presledku nastopijo zopet pred našim občinstvom. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Operni pevec Nikola Cvejič. Član zagrebske opere in bivši član ljubljanske opere priredi v ponedeljek dne 7. novembra v Ljubljani svoj koncert in sicer v Filharmonični dvorani. Na tem svojem koncertu bo izvajal celo vrsto pesmi in opernih arij iz domače in druge svetovne literature. Vstopnice za ta koncert so že v predprodaji v Matični knjigarni. Cene navadne koncertne.

Knjige in revije.

»Vrtce« in »Angelček«. Letnik 1927/28. Št. 3. Tako »Vrtce« kot »Angelček« prinašata spet pestro, izbrano vsebino: v »Vrtcu« piše glavno povest: »Matjažek« pldovita pisateljica Lea Fatur in obeta njena povest, da bo tekoči letnik »Vrtce« enkrat po šolarskih knjižnicah še zelo iskan. Nadalje zastopa prozo J. E. Bogomila s črtico »Pastir med svojimi«, poučno prozo pa V. Steska s svojim zajemljivim »Sprehodom po Ljubljani« in L. Podlogar, ki opisuje zgodovino trga Ribnice. Lepe pesmice so prispevali Janko Samec, M. Kunčič, Gorušček, Čebular in L. Turšič. — »Angelček«, ki je »Vrtcu« samostojna priloga in se zamore za 8 Din tudi posebej naročiti, ima na uvodnem mestu kratkočasno zgodbo L. Faturjeve »Gračak in kmet«, nadalje prispevke v prozi priobčujejo M. Krevh, A. Žužek, J. Samec in Črniški. Pesmi imata M. Kunčič in Griša. — V obeh listih je tudi toplot dokaj bolj ali manj zvitih ungank in zadrž, in čaka rešitev lepo število nagraj. — Ilustracije, po večini domneve, so dokaj čedne. Lista, ki znatno in razveseljivo napreduje, najtopleje priporočamo našim staršem in knjižnicam. »Vrtce« s prilogo »Angelček« (10 števk) stane za tekoče leto 1927/28) 22 Din, »Angelček« posebej sam 8 Din. Dobe se še vse letošnje številke. Naročnina se pošilja na Upravo »Vrtce« in »Angelček«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 80. Čekovni račun uprave ima štev. 10470. — A. Z.

Spori

PRIPRAVE ZA OLIMPIADO.

Zborovanje nemške lahkoatletske zveze v začetku oktobra v Münchenu je bilo v prvi vrsti v znamenju priprav za Amsterdam. Vse deželne zveze so poslale na zborovanje svoje zastopnike, navzoči so bili zastopniki ženske sportne zveze, mladinske sportne zveze itd. Med sklepi je posebno treba omeniti odredbe za ohranitev pojma amater v prometu doma in v inozemstvu. Starte v inozemstvu so zelo omejili. Od 15. okt. 1927 do 15. jan. 1928 so vsi olimpijski kandidati pod startno zaščito, od 16. jan. naprej so jim dovoljeni trije starti v zaprtem prostoru. Starti v inozemstvu pred olimpijskimi igrami niso dovoljeni. Kaj pa Peltzer? Nato so poročali delegati o treningu, o nastanitvenem vprašanju itd. Priznanih je bilo nekaj novih nemških rekordov, moških in ženskih; smo že pisali o njih. Nemška lahkoatletska prvenstva se bodo vojevala tudi v bodoče kot narodna prvenstva, ne tako kot angleška, ki so mednarodna. Določili so nekaj rokov za deželne in druge tekme v letu 1928.

TO GRE PA ZE MALO PREDALEČ.

15.000 dolarjev je v stavi dobil, pa jih ni hotel vzeti. Tak čudak in velepoštenjak je gospod George Bavet iz Newyorka. Stavil je 10.000 dolarjev proti 15.000. da Tunney v boju z Dempseyem ne bo k. o. Kakor vemo, Tunney ni bil k. o., še celo zmagal je; in vendar Zavet noče denarja vzeti. Pravi, T. je bil v sedmi rundi k. o. Sodniki naj sodijo, kakor hočejo, boksi zakoni države Illinois naj predpisujejo, kar hočejo. Zavet je prepričan, da denarja ne sme vzeti, in je še vesel, da mu ni treba plačati 10.000 dolarjev. Takega tiča pa svet res še ni videl. Če bi bil Nemec, bi mu napisali na grobni kamen: Hoch klingt das Lied vom braven Mann.

54 MRTVIH JE BIL IZRAČUNJENIH.

Poslušaj. Bilo je takrat, ko se je vojeval v Chicago veliki boj za svetovno prvenstvo v boks. Metropolitan Life Insurance Company (life - Leben - življenje, insurance - zavarovanje) je izračunila, da je brezlično poročilo o gigantnem boju poslušalo 56 milijonov ljudi. Hladno računajoč so uradniki zavarovalne družbe dejali, da bo v teku 30 minutnega boja zadela kap 54 poslušavcev. Strokovnjak v Evropi zija in občejuje svoje ameriške tovariše. Kap je zadela sicer devet poslušavcev, a to je bilo takole: pet jih je omedlelo tedaj, ko je v sedmi rundi podrl Dempsey Tunneya na tla in je radio predčasno naznanil, da je Tunney k. o. Oni peteri Dempseyu se moči niso več pripisovali, razburili so se in so umrli. V nadaljevanju boja so umrli še štirje. Torej je družba precej dobro zadela, onih peterih ni mogla dejati v račun. Kaj bo z mrtvecem 0-4, še sedaj ne vedo.

Pride pa še nekaj drugega. Prireditelj Tex Rickard je rekel po boju: Odslej naprej boš umrl v areni, potem ko boš vstopino plačal, ali pa sploh ne! Da veš! Razširjanje srčne kapi potom radia si opovemo, to je motenje kupčije! Milijoni ljudi prepovedno lepo doma in se doma razburjajo, pa nič ne plačajo za to. V areni boš umrl, saj ni drago, 5 dolarjev stane najcenejši sedež! Prav za prav ti je za potek boja pokazal, da ti še umreti ne bo treba. Domislila ubija, gledanje pozilja, beseda laže. Devet ljudi je umrlo, ko so poslušali, nobeden ni umrl, ko je gledal. Tex Rickard bo preprečil to umiranje ob radio, Tex Rickard je prijatelj človeštva!

Drama na morju.

Bivši angleški mornariški uradnik je opisal par tragičnih dogodkov na morju, katerim je bil sam priča.

»Med odličnimi potniki je bila neka dama, ki je pogostokrat potovala, tako da je bila ladijskemu osebju znana. Bila je to lepa in inteligentna ženska. Nihče ne bi bil sumil, da se pod tako lepoticno skriva goljufiva ženska. Nikjer ni lažje sklepati prijateljstva kot na prekoceanskem parniku. In žrtev takega prijateljstva s to damo je bil nekoč državnik, katerega ime je še danes znano v svetu. Sklenila je, da se loti tega moža ter ga oskubi kolikor mogoče. Nastavila mu je past s tem, da ga je zvabila v svojo kabino prvega razreda. Komaj je vstopil, ko nekdo potrka na vrata in vstopi. »Kaj naj to pomeni, to je moja žena«, je zaklical prestrašenemu državniku. Ker je mož takoj pozval natakarka kot pričo, ni bilo tu nobene izhoda za državnika, kateri je bil končno vesel, ko mu je mož predlagal, da plača visoko vsoto, sicer ne more molčati, vsaj škandala se izogne na tak način. Mož pa ni bil v resnici njen »mož«, pač pa z njo sporazumljen slepar.

Dostikrat sem opazil, kako spletajo goljufi mreže okoli kake osebe — pripoveduje uradnik — in vseh se je posrečilo dotični žrtvi namigniti, da naj se varuje, vendar vsakokrat razmere niso ugodne, ker kakor sem že navedel, se to dogaja le med najvišjo družbo. Lahko je, da osumljeni zve za stvar ter toži dotičnega uradnika družbi in sodniji, posebno ako manjka vsakih dokazov in v takem slučaju je dotični uslužbenec brez nadaljnega odpustitve.

Navadno uslužbenec na ladji na prvi hip spozna, s kakimi ljudmi ima opravka, a vseh se pa le zmoti. Tako se je pripetilo tudi meni. Neki mlad gospod je poloval v Ameriko in s seboj je imel mrtvo truplo svojega očeta, ki je umrl na Angleškem. Mož se mi je smilil in pomagal sem, kjer sem le mogel, tako glede formalnosti pri izkrcanju, karanteni kakor tudi na carini. Vse je šlo gladko brez najmanjše ovire, kajti ameriške oblasti imajo polno zaupanje v to, kar reče tak izkušeni uradnik. Par mesecev potem sem bil klican k nekemu sodišču v Ameriki kot priča. In kdo drugi je stal pred sodniki kot oni mladenič, kateremu sem pomagal, da je brez zadržkov spravil na suho »truplo« svojega očeta. Aretirali so ga na meji med Canado in Ameriko, ko je hotel zopet s »truplom« preko meje. Že mu je skoraj uspelo, ko ga je eden izmed carinikov spoznal, da je že večkrat na tak način hotel prekorati mejo Združenih držav. Bil je to največji tihotapec dijamantov v Ameriko, kar jih pozna zgodovina. V sporazumu z nekim brezvestnim zdravnikom mu je ta »dobavile« mrtva trupla, katera je potem nagačil z dijamanti ter spravil nepostavnim potom v Združene države.

A na prekoceanskem parniku je tudi še drugačna drama doma ne samo zločinska. Velikansko odgovornost ima na parniku zdravnik. Vsak trenutek, tudi v viharju, mora biti pripravljen, da ga pokličejo v operacijsko sobo. Pred par leti se je na morju izvršila operacija, od katere izida je bilo odvisno mnogo življenj. Operater brezličnega brzjava je nevarno obolel in zdravnik ga je takoj vzel na operacijsko mizo. Ker pa je bil to edini operater brezličnega brzjava, so bili ta čas aparati brez nadzorstva. Kakor hitro se je zavedel, so ga na lastno prošnjo prenesli k aparatom. Komaj dobro uro potem je došlo brezlično klicanje na pomoč potapljujočemu se parniku. Parnik je takoj odplul na kraj nesreče ter rešil možstvo. Ako bi zdravnik ne bil operacije srečno izvršil, bi bil operater kakor tudi vse ono možstvo zapadlo smrti. Vsem je še v spominu grozna nezgoda Titanica leta 1912. A že mnogo več bi se jih bilo takrat potopilo, ako bi ne imel operater parnika, ki je bil najbližji onemu mestu, slušala aparata na ušesih, ko si je sezval čevlje, predno je šel k počitku. Tako pa je vjel klice na pomoč in več sto ljudi je bilo rešenih na parnik, ki je hitel na mesto, kjer se je Titanic potopil.

Pristranski umetnik.

Kritik: »Toda, gospod profesor, kako ste mogli portretirati tako strašilo?«
Umetnik: »Veste, g. doktor, dama me je nekoč zelo razžalila.«

Pridohivajte novih naročnikov!

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo.

Službe iščejo

Mladenič

Išče kakršenkoli posel v mestu ali vasi. Samo stan, hrana in majhna nagrada. Javiti upravi pod št. 8490

Prošle službe

Izurjena pletilja

nočav se sprejme. Naslov v upravi pod št. 8552

UČENEC

poštenih staršev, ki je z dobrim uspehom dovršil meščansko šolo, ali vsaj 8 razred. ljudsko šolo, se takoj sprejme v popolno oskrbo v veliko trgovino meš. blaga in dež. pridelkov na deželi. Naslov v upravi pod št. 8539.

Mladina naprej!

Iščemo mlade ljudi, ki nimajo ne poklica, ne premoženja, pač pa jednolično voljo pri navzgor. Pismene ponudbe sprejema: »Novinski biro« v Ljubljani - Selenburgova ulica 7, II. nadstropje.

MIZARSKI POMOČNIK

samec, z dobrimi spricvali, izvežban v izdelovanju in polaganju parketov, se sprejme. Ponudbe na upravo pod: »Tovarna parketov« 8554

ZASTOPNIKI

in zastopnice, ki hočejo priti do sijajnega zaslužka z razpečevanjem prvovrstne novosti se morejo predstaviti dnevno hotel UNION (Brandstätter).

Stanovanja

Dve stanovanji

po tri sobe in kuhinjo, se takoj oddata v Zeljarski ulici 11. 8551

Stanovanje

soba in drvarnica — se odda. - Stozice št. 86, hiša Robmšek, za Ramovžev gostilno, 8553

Najboljša reklama so oglasi v „Slovincu“

Posestva

RESTAVRACIJA

Lovački dvor, Zagreb Ilica 93 — ugodno napredaj z vsem inventarjem radi bolezn. — Ivan pl. Oresović, restavrator.

Mlin

(3 pare kamnov in stope z gospodarskim poslopjem in zemljiščem, na stalni vodi, 5 minut od okrajne ceste, vse v dobrem stanju, radi preselitve ugodno proda Franc POLC, mlin, Jačenca 35, Radeče pri Zidanem mostu.

Pouk

VELIKI jesenski tečaj

za KROJNO RISANJE in prirobovanje DAMSKIH OBLEK se vrši začetkom novembra pri edino strokovno izpraznjeni učitelji

ROZI MEDVED

Mestni trg 24, nasproti rotovža. — Vsakovrstni kroji po meril

Kdo prodaja?

HLODE

bukove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V SCAGNETTI — Ljubljana. 7490

Kupujem stare rabljene šivalne stroje

rabljeni stara kolesa po najvišji ceni; istotam se izvršujejo vsa popravila točno in solidno. - Franc Koritnik - Jesenice 154.

Kdo kupi?

200 sodov

hrastovih - od 100, 200, 300, 400, 500, 600 in 700 litrov, v popol. dobrem stanju, za vino in žganje, se prodajo po ugodni ceni. - Vprašati pri Br. Novakovič, Ljubljana, Kolizej.

Perje

gosje, račje, kokošje, puranje, proda vsako množino in po najnižji ceni tvrdka E. VAJDA, Čakovec, Medjimurje. - Telefon št. 59, 60, 3. 8562

Hmelovke

4-9 metrov dolge, so napredaj pri F. Galletovem gozdnem in graščinskem upravitelstvu, Bistra, pošta Borovnica.

Dvokolesni ročni VOZ močan, ugodno prodam. Novi Vodmat 62.

Prostovoljna

javna dražba

lepe moderne jedilnice se vrši 3. novembra ob 2 popoldne na Karlovski cesti 20, pritličje. Ogled vsak dan od 1.—2. ure istotam. 8447

Nasa obrt

VsaKO SOBOTO in NEDELJO domače mesene in krvave KLOBASE ter prvovrstno portugalko in šajerska vina toči gostilna Turk, Strelška ul.

Lanene iroplne in druga krmila

nudi najceneje A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24, veletrgovina žita in mlačnih izdelkov

Priporoča se trgovina z železnino

A. SUSNIK, Ljubljana Zaloška cesta.

POZOR! KROJAČI,

šivilje in čevljarji, ako Vam Vaši stroji nagajajo, obrnite se na posebno mehanično delavnico Justin GUSTINČIČ, Maribor, Tattenbachova ul. 14, ker ima ista spec. oddelek za popravila strojev vseh vrst.

Budilke

F. Cuden Ljubljana Prešernova 1

Danes ter vsako soboto in nedeljo pristne

domače klobase

Za obilen obisk se priporoča JOSKO JELACIN, Ljubljana — Dolenjska c.

NOVO! NOVO!

»STEREO«

opazovalni žepni aparat! Pokaže presenetlj. plastično in naravno fotografske posnetke. Cena za aparat z 10 lepimi stereo-posnetki 80 Din poštne prosto. Posamezne zbirke stereo-posnetkov: pokrajine, akti, mesta itd po 35 Din. — E. KRIZMAN, Ljubljana, poštni predal 172. 8505

IZJAVA.

Podpisana izjavljava, da nisva plačnika za Jožefa Lukeš ter ne odgovarjamo za nikakoli njegovo dejanje. — Franjo in Terezija Lukeš v Kranju.

Dognana je

istina, da je jesenska in zimska doba izredno prikladna za oglaševanje v »SLOVENCU«, prav posebno pa v njegovi nedeljski izdaji. V teh mesecih se časopis neprimerno pazljivo prečita. Ne prezre se niti najmanjši oglas. Trgovci, obrtniki in sploh vsi, ki imate kaj naprodaj, izrabite v polni meri to ugodnost ob vsaki dani priliki in oglašujte v »SLOVENCU«. Cenik ali proračun zahtevajte od uprave. Uverjeni bodite, da bo s tem dosežen velik uspeh — dosežena

Vaša velika korist!

Prvovrstnega potnika

pri trgovcih najboljšo uveljavljeno, iščejo za ljubljansko oblast velike domače tovarne. Ponudbe naj pošljete samo prvovrstni reflektanti z večletno prakso in prima referencami na naslov: »ALOMA COMPANY«, anonč. rekl. dr., Ljubljana, pod št. 2710.

Čevlje, dežnike, krzna, perilo i. t. d. tudi lahko kupite na obroke

ako se poslužite novega kreditnega sistema, ki ga je upejala Kreditna zadruga detaljnih trgovcev r. z. o. v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 7, I. nadst. Prospekti in pogoji interesentom v pisarni na razpolago.

„Juniper“ zeleno irancosko žganje je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, žilnim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte engros cene — Glavna zaloga:

Vitomir Dolinšek, agentura „Juniper“ Celje. Gosposka ulica 26.

Naznanilo!

Poleg že 20 letne gostilničarske obrti sem ustanovil v dolenskem delu mesta tudi kavarno v zato odrejenem lokalu, katerega otvorim v soboto, dne 29. oktobra t. l. Potrudil se bom p. t. goste postreči z najboljšimi gorkimi in hladnimi okrepčili, ter si prizadevati nuditi vse po najsolidnejših cenah. Se priporoča

Fran Kavčič

Ljubljana, Privoz št. 4, Prule.

LOKOMOBILA

s pregreto paro, tvrdke Wolf, 58—75 HP, izborna ohranjena, še v obratu, se zaradi povečanja obrata proda pri Opekarni v Račjem.

Potrži globoke žalosti sporočamo pretužno vest, da nam je neizprosna smrt ugrabila našo dobro mamo, staro mamo, sestro, teto, svakinjo in taščo, gospo

Marijo Trampuž roj. Štrukelj posestnico in tovarnarico

dne 28. oktobra po dolgem in mučepolnem trpljenju, previdno s tolažili svete vere.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 30. oktobra ob pol 9 zjutraj iz hiše žalosti, Seničica št. 18 - Medvode, na farno pokopališče v Preski.

Seničica - Ljubljana, dne 28. oktobra 1927.

GUSTL, SREČKO, RAFKO, poš. uradnik, sinovi, — MARIČKA, hči. — ANICA roj. MARINEK, LOJZKA roj. KERN, sinovi — in ostalo sorodstvo.

Zahvala.

Po nenadomestljivi izgubi mojega ljubljene soproga, ozir. predobrega očeta in tasta, gospoda

Karola Fliseka

izrekamo vsem, ki so z nami v težkih urah sočustvovali, najprisklenejšo zahvalo. — Posebej se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in ostalim, ki so nepozabnega pokojnika v tako obilnem številu spremenili k večnemu počitku.

Zagorje ob Savi, dne 27. oktobra 1927.

Zalujoči rodbini FLISEK - ČEŠČUT.

Priporočajte

naš list ob vsaki dani priliki Priporočajte tudi njegov oglasni del.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Adam Dr. K., Christus unser Bruder. 129 strani, vezano 26 Din.
Baur B., Beseligende Beicht. 260 str., vezano 41 Din.
Bichlmaier G., Okkultismus und Seelsorge. 129 str., nevezano 33 Din.
Dierkes J., Ein Lichtlein bist du! Ein Büchlein stiller Gedanken zur Besinnung und Verinnerlichung. 207 str., vezano 36.50 Din.
Fischer J., Seelenpflege. Aufmunterung und Anleitung zu einem gesunden, glücklichen Seelenleben. 227 str., vezano 70 Din.
Gatterer M. S. J., Im Glaubenslicht. Christliche Gedanken über das Geschlechtsleben. 116 str., nevezano 17.25 Din.
Gerster P. T. V., 2 Jahrgänge Fünfminutenpredigten für das einfache Volk. 182 str., nevezano 38 Din.
Grignon v. Monfort, Abhandlung über die vollkommene Andacht zu Maria. 308 str., vez. 61 Din.
Holzapfel P. H., Die Leitung des Dritten Ordens. 164 str., vezano 62 Din.
Linhardt R., Brennender Dornbusch. Vorträge zur Lebensgestaltung im Geiste des Evangeliums. — Weihnachts u. Osterkreis. 167 str., nevez. 49 Din.
Linhardt R., Feurige Wolke. Kanzelvorträge. Weihnachts-Ostern. 178 str., vez. 73 Din.
Lippert P. S. J., Der Menschensohn. Bilder aus dem Seelenleben Jesu. 232 str., vezano 49 Din.
Lucas J., Ein Büchlein von frohen Beichten. 146 str., nevez. 30.50 Din.
Lutz F. X., Winke und Donnerschläge. Fünf-Minutenpredigten 154 str., nevez. 55 Din.
Murawski F., Führer zu Gott. Eine Auswahl aus griechischen Kirchen-Schriftstellern in freier Uebersetzung. 219 str., vez. 86 Din.
Rieking P. Dr. E., Jesus, der Heiland des Werktags. 150 str., vez. 41.50 Din.
Schmid M., Handbuch für Opferseelen. 327 str., vez. 50 Din.
Schmid M. S. J., Führer zur Innerlichkeit. 315 str., vezano 49 Din.
Tongeren Dr. J., Im Geiste des Evangeliums. Homilien und Predigten. — Der Weihnachtskreis. 144 str., vezano 55 Din.
Wickl R. S. J., Priester-Exerzitien. Ein Büchlein für alle, die sie machen oder geben. 279 str., vezano 49 Din.

Svetovno znane Prave original

Lutz-ove peči

iz Bludenza in email-tablice z napisom ima v zalogi samo

ing. Mate Guzeli, Ljubljana-Siška, Jernejeva cesta 5 — tik stare cerkve na dvorišču pod Celovsko cesto št. 58. iščem okrajne zastopnike.

Tovarna usnja

s polstabilno lokomobilu, z vsemi potrebnimi stroji in potrebščinami za izdelovanje usnja, v lepem in prometnem kraju Slavonije, je naprodaj pod ugodnimi pogoji. — Reflektanti naj se obrnejo na upravo »Slovenca« pod št. 8470.

Globoko potrži naznanjamo, da je naša dobra mama

Josipina Božič roj. Sinkovec

umrla v petek 28. oktobra ob pol 3 popoldne, prevedena s svetimi zakramenti. Pogreb se bo vršil v nedeljo dne 30. oktobra ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti, Strelška ulica 29, k Sv. Križu. Sv. maša za njeno dušo se bo brala v ponedeljek 31. oktobra ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Jožefa.

Ljubljana, 28. oktobra 1927.

Sinovi: dr. Mirko Božič, inž. Cvetko Božič s soprogo Ivanka in otroci, Herbert Božič s soprogo Lojzko in otroci. — Hči Marinka s soprogo Tonetom Kosom in otroci. — Svakinja Marija Božič ter ostali sorodniki.

Mesto posebnega obvestila.

Potrjim srcem javljam sorodnikom in vsem, ki so jo poznali, tužno vest, da je naša ljubljena in dobra hčerka, sestra, vnukinja in nečakinja, gospodična

Maksa Benedik

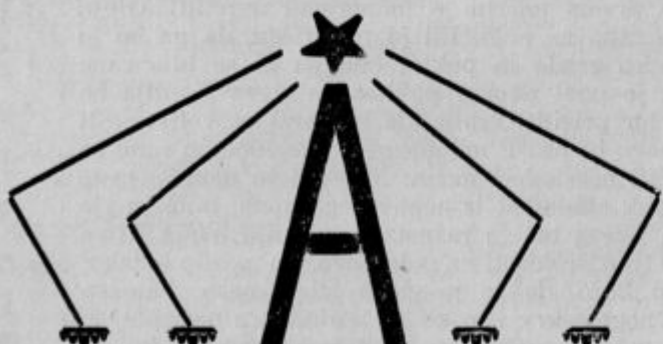
danes dne 28. oktobra po težkem trpljenju v najlepši življenjski dobi preminula.

Pogreb drage in nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 30. oktobra ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice dež. bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Blago pokojnico ohranimo v trajnem spominu.

Ljubljana, 28. oktobra 1927.

Rodbine Benedik in Bajželj.

KLIŠARNA JUGOSLOVANSKE TISKARNE V LJUBLJANI

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE • ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPIJE • KOMBINIRANE KLIŠEJE ZA NAVADEN IN NAJFIN. PAPIR KLIŠEJE PO SLIKAH, PERORISIH IN RISBAH, ROKOPISIH, FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLADNICE, REKLAMNE SLIKE